

№ 18 ბაზმარჯოს თავისუფალ ხალხურებას
 თავისუფალ საქართველოს
 ბაზმარჯოს საქართველოს
 დემოკრატიულ კახაბუღიკას

ფასი 15 მანათი

„თეატრი და სპორტები“

წლიურად 500 მან., ნახევარი წლით 250 მან., თითო ნომერი — 15 მან. ხელის მოწერა მიიღება: თბილისში, ბაზოს № 20 ქართ. ბეჭდვითი ანბ. სტამბაში, რუსთ. № 26 ფოსტით: თბილისი, რედაქცია „თეატრი და სპორტები“ იოსებ იმედაშვილს. ტელეფონი № 4-73.

დაარსების წელიწადი მეთ.ე. გამოცემის მერვე
 სათეატრო, სალიტერატურო, სამუსიკო, სამხატვრო და საზოგადოებრივ შინაარსის ყოველკვირეული ჟურნალი.

დარსდა 1910 წ.

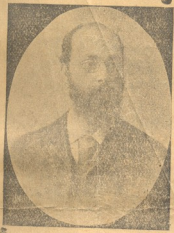
პვირა, მაისის 16

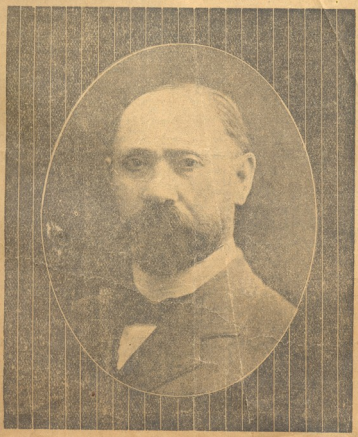
გამოქვეყნდა 1920 წ.

F927

კრიტიკოსი ზომლელი
 რომანოზ სპირ. ძე ფანცხავა (იხ. წერ. ამავე № 7 გვ.)

შიო მღვიმელი — ბავშვთა საყვარელი „ძია შიო“
 (დასახელებული სურათი)

სახალხო თეატრი

გატარებული იმედები.

საქართველოს მწერალთა პირველ სადღესასწაულო დღეს—7 მაისს საბავშვო აზიონი დაიდგა: ბუნებამა და საბავშვო თანონებმა თითქო ხელისხელს მისცეს—რაღ შეიძლება უხეიროდ ჩავატაროთ პოეზიის სხეულები...

პოეზიის დღე ქართული უმადლო გრძობის, უმშენიერის აზროვნების ზეიმი და ყოფილიყო. აქ უნდა გამოფენილიყო ჩვენი ერისა და ხალხის უღამაზესი შემოქმედები, აღფრთოვანება, გატაცება, სინება სიკვლესა—ბევრიც უწორედ ამას ელოდა, მაგარა... მწერალთა კავშირის საბჭომ, ანუ მისი რწმუნებულის უპილობამ ეს დღე გააფერქორთალა: უფროა უწინაარსო საღამო, უხეირო, უღამაზო გატყაბული გავხეთი... აი, მივიღო ზეიმი! ამ დღეს არა თუ ჩვენი დამსახურებული მწერლების საზეიმო გამოსვლა ვერ მოაწყეს, ახალგაზდა ცნობილმა მწერლებმა კი ვერ გამოიჩინეს ფხა და უნარი...

ეტყობა მწერალთა კავშირის საბჭოს ფარდის უკან რაღაც ჩემი ბუბუკია, თორემ ეს დღე ასე უფერულად არ ჩავივლიდა. ეისურვოთ, შემდეგვი მაინც გამარჯვონს ქეშმარიტ პოეზიას!

უმაღლესობა თუ გულციობა?

მაგრამ გამარჯვებას როგორ უნდა მივაღწიოთ, ხელოვნების დამსახურებულ ქორუმთ სრულიად ყურადღებას რომ არ ვაქცევთ.

როცა ახალ მოდის პოეტები თავის წინააპროს არაბრაღ აჰქმნიან,* ეს ვისაგებია: ევება ამითი სურთ—ჩვენს უფრო გამოჩნდებიოთ, მაგრამ უკვე მოხუცთ, ვანვიღო შავბნელ ხანაში ჩვენი დღევანდელ მზიან დღის გათენებისთვის მოღვაწეობის ჟამს დაბერებულთ რომ სიმშობისთი ვხოცეთ, ეს კი მიუტკევებელი ცოდვია, დიდი დანაშაულობა...

ამ ნიშნებში შეგხვდებათ რავდენიმე წერილი ასეთი მოღვაწეთა შესახებ.

ჩვენის ხელოვნების ოფიციალურ მესაქეებს ევალებათ, ამ ვარეობას ყურადღება მიაქციონ, გამოიძიონ დამსახურებულ მოღვაწეთა ოჯახური მდგომარეობა და სიცოცხლეში შეუღებო ულუფა გაუჩინონ.

აღორძინების საწინდარი

ჩვენი ერი და მისი მესვეურთი თომა უფრო დიდს უნარს იჩენს შინაურ მტრებთან ბრძოლაში და ვარეშე თოვამსხმელების მოგვრებაში. ბოლო დღის ერთი უდიდესი გამარჯვებაც მოვიპოვეთ: მაისის 7—8 რუსეთსა და ჩვენს შორის დაიღო ზავი. ორივე მხარეც სახავი პირობებს ხელი მოაწერა. რუსეთმა იცნო ჩვენი დამოუკიდებლობა და სრულიად ხელი აღიო ჩვენს შინაურ საქმებებში დათურა. ეს იმას ნიშნავს, ჩვენ ამირიანდ დამშვიდებულ ქვეყანაში უფრო მჭკიცედ და მშვიდათ შეუვადებთ თეთათლოძინებას:

დაე, ურწმუნო თომანდი დღედან მაინც დარწმუნდენ: საკუთარი რწმენით აღუჭრავლ საქართველოს რაოდენი ძალის გამოჩენა შესძლება და რავდენად მტკიცედ ვაწამებთ ჩვენს სამშობლოს თეთათსებებს იღვას, იმდენად უფრო მაღლ ევიღისებით ქულტურულ-ეკონომიურ-პოლიტიკურ ამაღლებასა და ხელოვნების ყოველ დარგის მშობლობურ ჰერეტიკს აღორძინებას.

სახალხო თეატრის ცენტრი. ეკონომიურად საკუთარ ფეხზე დამდგარს ხალხს თავისი თეატრული ღირსეულ დონეზე უნდა ქონდეს დაყენებულ. ამისათვის ეს საჭიროა საქართველოს სახალხო თეატრის მოღვაწეთა კონგრესის შექმნა. ჩვენს ქურნალში ამის თომაზე უკვე აღიძრა ლაპარაკი. ეს მოიროგი საქითბა და ჩვენს სახალხო თეატრის მუშაქათა ვსთხოვეთ, ამ დღისთვის ემხალენ. კონგრესის ადგილა დაღებულენაში შემდეგ ვამოცხადებთ.

სახალხო თეატრის მუშაქანი, დაბა-სოფლებისა და ქალაქთა ხელოვნების ჩუმნო მოღვაწეთა პროინციის სინბნელში სინათლის შემტანნო, დარიაზმენით, შეკავშირდით, რათა ჩვენი საყვარელი ხელოვნების ტაძარი უფრო მტკიცე ნიადაგზე ავაგოთ და ხალხი უკვდავების წყაროს ვაზიაროთ...

სალაისო ზიარები

„ჩემო კარგო ქვეყანავ, მომავალი შენია“.

გაზაფხულის სევიანი ღრუბლები იფანტებიან... სევიანი ცისა კაბადონს მშვენიერების განთიადი ევლინება...

ახლოდება ზაფხულის კეთილშობილური ბუნების თოვაზიანობა და ჩვენი ქვეყანა—სამშობლო რევილიუციის საწველი მოთ ენახდება.

ვის მოსო, ჩემო კარგო ქვეყანავ, ვე საბაყო ბედნიერება?..

შენი შვილები ულრან მთებში, ყინულიან ორწობებში შენ ვდარჯობდენ იანგროს, თებერვლის ციეს ამინდებში და გეარჯობდენ შენს მომავალს...

ისინი შენ ჰუმბე, შენს ცოცხალ მკერდზე აღიზარდენ და ისტორიას ანგარიშს ახარებდენ...

და ამ თოვგანწორულ შვილითა ღვაწლი მომავალ თომაბს უნდა ვადსკე... უნდა იოოდეს მომავალმა მათი ტანჯვა, ჩემო კარგო ქვეყანავ!..

დღეს, როცა გუშინდლო შევბნელი ბურუსი ჰქრება, როცა ქვეყანა ხანგრძლივით წამბებული იმოსება გამარჯვებით, ახალი იმედების სხივებით, ჩემო კარგო ქვეყანავ, ბევრი შენი ღირსეული შვილი შეწერია შენს გაცისკროენებაში.

ისინი არ სტიროდენ... ისინი იბრძოდენ და ბრძოლაში დაღუპუნენ... მით თოვანითი სიკვდილოთ შექმენს სიცოცხლეთ შენი, ჩემო სამშობლო რევილიუციისა...

ბევრი მათი მოსილი დიდა, ბევრი მცირე წლოვანი ბავშვი უღდე—მამოთ სტირის, ბევრი მხედარი გულგანგბერიული უგზო—უკვლოდ დაკარგული, მხოლოდ ჩემო ქვეყანავ, აქ არის დიდება შენი გამარჯვებისა...

შე მინახეს, ჩემო კარგო ქვეყანავ, მათი გატაცება, მათი თოვგანწორულება, მათი ტანჯვა და სიმშობი... იმათ დივიუცი ჰორადი ამოება, პირადი კეთილდღეობა და ყველაფერი თოვის სამშობლოს შესწირეს: მით ის მოვიღვენეს, რასაც ვეღარი მიესკებთ— თოვანითი სიცოცხლე.

ეს ძველია ჩვენი უკვდავების, ჩვენი აღდგომის, ჩვენი ქვეყნის...

ჩემი ფიქრები, სამშობლოე ჩემო, მე მიტროილუმს იმ ძვირფასს მებრძოლთა დიად საქმეს და მათი ღვაწლი შენს მშობლიერ გულში მარბია და შენ უნდა მოუარო, შენ უნდა სვე პატივი და იღებო... მიდის ვახაფხული...

ზაფხულის ნათელი დღეები გულს ახარებს და ევ სიხარულით თვალდება ნახე ქმნილების—კვეყნის ვადარჩენასა, ჩვენი სამშობლოს მირონცხებისა...

მისი გზა ნარ-ეკლით იყო დახვართული. საშინელ წამების დროს იშვა, მთიური ღმირთა, ცეცხლით და სისხლით და ღღეს მას შესხარის ყოველი ამჟამი შეილი საქართველოსი...

მიდის ბუნდოვანი დღეები... ჰქრება სინდელე... დღებო განთიად—ვაში სიყვარულისა და შენ, სამშობლოე. ვახარე და მოიგონე შენი შეჯღობე...

ისინი იბრძოდენ, იბრძვიან... გაიმარჯვებს და უტყვის გამარჯვებისაჲნ მდიდარ და მათი სავანე, მათი სამშობლო მათ შესხარის...

ვინ იცის!.. მაგრამ ჩვენ ეხარობთ და გაიხარეთ თქვენც სამშობლოს მიუბო, ნახო ველეზო, მოდულუნე მდინარეებო, რადგანც თქვენი ხავერდოვანი სილამაზე ღღესასწაულოსს...

ა. თუთსიპირელი

მსახიობი ანბათ ქიქოძე

ჩემი წარსული დღას ერთი მკვეთრი მოგონება.

სიყვარულის გეზიან სიხარობით ვესწრებოდიტ მოწვეუებე ქართულ წარმოდგენებს.

ეს იყო იმერეთის სიკოცხლე—ქუთაისში. გიმნაზიის დისკოლონის ველური ხასიათი ვერ ითმენდა ჩვენს სურვილს. „ნებართვის“ მიღება—ეს იყო ვიკრული წამბა. გიმნაზიის „დიდ უფლებიან“ მოხელეებს დამხმარეთ ჰყავდა თეატრის შესავალთან აღმინისტრაციის უხეში ძალა. მაგრამ თამამი სიყვარული თამამ იყო ფარულ საშუალებათა აღმოჩენაში.

მახსოვს: ქალაქის თეატრში მიდიოდა თარგმნილი დრამა: „აღსდგა მკვდრადით“. ეს იყო ანბათ ქიქოძის დებიუტი, მისი პირველი გამოცხადება ქუთაისის სკენაზე. აღვიკრძალეს დასწრება.

ვდაცმულნი მოვთავსდით ქანდარის პნელში, მიდის პიესა და მსახიობი ქალი ვიტიკეტეს. მართალია:—პირველი მომენტები ჩვეულებრივი ხასიათისაა. შესოლებამში სუსტობს თამამი მეტყველება. რაღაც იდუმალი მოკრძალება სჩანს, მასთან მკარე უტერხულობის ნასახიც მაგრამ—მოთარდება პიესა და იბრდება მსახიობის სიამაყე.

ჩვენ წინ დგას აღმადიან—მკვეთრად ჩამოქნილი სხეულით, რომელიც პასუხს მისცემს ყოველი მდგომარეობის მოთხოვნას.

ჩვენ გვესმის შიშნარევი ჯანმთელი ხმა და სიტყვები დაწმენდილ ინტონაციასში.

ჩვენ ვხედავთ თვალსა, რომლებსი სიღრმეში ჩაფულვლია რაღაც ავადმყოფური მეტყველება, რომლებიც

უტენურის გრძნებით იტყვიან სულის წამებზე განცდებს.

და მოგვაგონდა ეკრანი. ან. ქიქოძე უმეტესი დაღებით ძალა იქნება გერანისათვის. და შეგვეყვარდა ჩვენ ეს ახალი თოპოსი ცოცხალი ძალა.

ახალგაზღვრი ცოცხალი აზრი დაისტურებდა ან. ქიქოძის უტყუარ შემოქმედებითი ნიჭს.

მას შემდეგ ვავიდა ექვსი წელიწადი. მე ის სცენაზე არ მინახავს ახალგაზღვრი ადვოტატებით შექმნილი რწმენის გამართლება მომენტარა. ქართულ კლუბმა მიმოცა შემთხვევა, მიდიოდა პიესა „ზღვასთან“. ხარბი ინტერესის საგანი—ან. ქიქოძის ხილვა წელთა სიშორის შემდეგ.

მთელი ჩემი ყურადღება მიმართული იყო იქითკენ. თუ რა ღირსებასა შემატებას ვიხილავდი ან. ქიქოძის პიროვნებაში. მაგრამ საღა მკაყოფილებით ვერ დატრევე დარბაზი.

წარსულში იმდენიან ვამოსვლით ჩასახული რწმენის სიკაცე ცოვე უმკაყოფილებით შეირკა. სათუთად დაახლოვება როლთან, რომლითაც პირველად დახასიათდა ან. ქიქოძე, ვეღარ ენახეთ. ჩემს წინ იდგა მხოლოდ სახე, რომელშიაც სარკესავით ოდნავ კრითოდა უფვიო იერი ავადმყოფი სხეულის.

და ვიფიქრე—ნუ თუ ექვსი წლის სვლაში მსახიობი იდგა გარეშე ყოველი სკოლისა. ნუ თუ მხოლოდ მიღუნება იყო და არა ბეჯითი შრომაში!..

ვღებულბო მართალ მიზნად—ქართული კლუბის სცენა ჩრდილავს ყოველ ხელოვანს. როდესაც იქ პიესა იდგამება—იწერება სასიკვდილს განაჩენი ავტორის, რეჟისორისა და მსახიობისათვის.

მაგრამ თვით პიროვნების, როლის განსახიერების პროცესში იყო იმდენი სიკაცე, უფერობა, რომ თითქმის ვერ ვიოლდები შესარატებელს წარსულისა აწყვისთან.

ეს იყო ერთი წარმოდგენის შთაბეჭდილება, რომელიც ჩვენ გვიან იმავე მშვენიერი წარსულის მოვონებით გავფენავტო.

ყველა ზემო აღნიშნულ ღირსებებით აღტურვილ ან. ქიქოძე სველით მისდევებოდა. ჩვენ თავადუყრის ვადენებში ყოველი მას ხალხ გაბარსვლებს და ვიქნებით მოლოდინში დასწრელებული გამარჯვებისა.

მ. ლემაჩია

შეშოღოვიის ჰანგები

უსიგონებლო ფოთალები ელარტრეს უხმოდ სწვებიან, ბუღისგან განწორულნი მაქსის ფისებან. ქარი გაფოთრებული შაქარსვლებს და... მარხავს... რაც დაინიჭა, რაც მოკვდა გულავ სიგონებლავს ვერ ნახავს...

და ეგოთკადი ფოთალები ჰგეში დამარხულები, სტირან თვის სიგონებლავს უღათოდ დეარგულეობა... სულში ჰქრება იმედის ვაჟიკა ტერფად ჩაგება, ოჰ, რა გულის მკვლელია შეშოღოვიის ჰანგები!..

ღვინეუბელი მსახიობი

ზაალ მარაბელი (მგდომარე) და ვახო აბაშიძე (წამოწოლი)
(ვადაღებულთა 1879 წ.)

ჩემს წინაშე ძვეს ძველი საარქეოლოგო გრუპა ქართული დრამატული ტრუპისა, რაც მშვენიერ თაიფულით არის აწყობილი ჩვენი დაუფასებელი თეატრის მოღვაწეთა სახეებით, რომლებმაც საფუძველი ჩაუყარეს ჩვენის ხელოვნების ტაძარს — ქართული თეატრის აღორძინებას. ამით შორის აგერ ქართულ კაბა-ახალუხში ცოცხლათ და ძაღვითან საესე მსახიობი ზაალ მარაბელიც გამოიყურება.

ზალოკო მარაბელი ერთი თვალსაჩინო ამხანაგი-მსახიობი იყო იმ თავის თანამშრომელთა, რომელთა ხელოვნურად თამაშს აღტაცებაში მოუყვანია ჯერ კიდევ თეატრში ახლად მიჩვეული საზოგადოება თეატრის აღორძინების განთიადზე. მე არ შევიხებდი მის საყვარელ როლების ხელოვნურ შესრულებას, იგი სხვევმა დააფასონ. მე მხოლოდ მოკლეთ მოვისხენებ ზალოკო მარაბელის მოღვაწეობის იმ ხანას, როცა თბილისიდან თავის საყვარელ სოფელ თამარაშენში გადასახლდა დიდებულად მოხარაზებულ აივინან სახლში და ცოლშვილიანობას ძალიან გვიან მოეკიდა.

არტისტიულ ხელოვნებას ზალოკო არც სოფელში ეშვებოდა: უმისოდ დაბეხსადა სოფლებში, გინდა ქალაქებშიც, არც ერთი წარმოდგენა არა ხერხდებოდა ადგილობრივ სცენის მოყვარენი იქნებოდნენ, თუ თბილისიდან მოსულად არტისტიკა სოფლად, უზალოკით ძნელად სდგამდნენ წარმოდგენებს. ამ მაღლიან ხელოვან კაცს ყოველთვის თავისებური ცოცხალი განსახიერება შეჰქონდა იმ გმირისა, ვის რაულშიც გამოდიოდა.

საზოგადო ცხოვრებაში ზალოკო თვალსაჩინო პირი იყო. ლხინი თუ ჭირი სოფლის ხალხისადმი ეპიკოსა იყო ის თუ ბრეჯია გლეხისა, უზალოკით არ იქნებოდა. ლხინი უნდა ელხინა ხალხი, ჭირში აეჭირებინა და საღეთო ვედრებებზე ხალხის გონიანებები ზეცამდის აეტრებინა. ზალოკო ყველგან თამადა იყო: მხიარული, სიტყვების მგრანზობილია წარმომიჭეული, მოკლეთ, ყოველი სადღერატელებელი პირის შესხამა-ჰაიკის მითქელი, რამშიც ჩაღუთავდა მის ავსაც და ეარგასა და მით ამხილებდა მის აეკარავნობას. ამიტომ ზალოკის ბევრი მოძულეც ჰყოფდა ავის მხილვისთვის და უჩრავლესი კი მოყვარეც. მისი გესლიანი ირონი მანც შეიფრებოდა იყო

ხალხისაგან და საერთოთ უყვარდათ ზალოკო მარაბელი. იგი მხიარული მომღერალიც იყო.

მოდრობის წლებში ზალოკო გორში ცხოვრობდა გაქოვებით, თავის ცოლშვილით. გორელი საზოგადოება პატივისცემით ეცილებოდა მის და წარმოდგენებს ამართოვინებდა. თავისუფალ დროს მეტყარზე ბადით ნადირობდა ხან კი თოვით გორის ქალებში და ცოლშვილისთვის ნანადირევი მოჰქონდა სახრდით, პირველყოფილ ადამიანებით.

ამ რეოლოგიის ხანაში ზალოკო მეტად დიდ გაქირვებაში ჩაყარდა, ველარც გორში იცხოვრა, ჩამოვიდა თბილისს, აქ ცოლი მოუკვდა. ქალიშვილიც ვერ დაამინავა კი კაცის ხელში, და მისი შენახვაც ამის სიღარბეს დააწვა ბავშვითა, და ახლა ამ ჩენს სატრფიალო თვისუფალ საქართველოს ცისკარზე, მოხუც ზალოკო მარაბელს შეხვდებით ცხინვალის გზაზე მიმავალს და მომავალს. თვის ნახევრად დანგრეულ, ოდესღაც დიდებულ სასახლიდან, რომლის ყვირით დაბურულ სახურავს თავისუფლად აფრიალებს ქარი, მიწის ძვრისაგან შერხეულ კედლებში საბერკლებივით უბერავს ოთახების ცარე-ლა თაღებში. დაიბ, დღეს ამ სახლიდან გამოსულს, ოდესღაც ამაყს და წელში გაშლილ მსახიობ ზალოკო მარაბელს დაინახეთ თეთრ წვერ უღავსა ცხრად წელში მოკაკულ დაიფრეულ ზალოკო მარაბელს, სამოკლ თხოვეტ წელიწადს მიხწეულს, რომელსაც აღარ გააჩნია არც საცვალ, არც ჩოხა-ახალუხი, არც უხანკარული და ჯუღი, აღარც ნამულ-ღვდილი და დადის მერხობელ გუნებში, ნათელ მირონში. კიი მეზობლობა ვისთანაც ჰქონდა, და ლტემა ჰუის ექებს. როცა მოკვდება ამ გაქირვებოსაგან, ალბათ მაშინ ძვირფასი გვიგონებით მიამარებენ მიწას — ესეც კი ნუგუშოა!!!

ასეთი ბედი ეწვევა ხოლმე ჩვენს სახალხო მოღვაწეს. მოვიგონო, ამხანაგებო, მოხუცო, ვისაწყლებული ზალოკო მის მოუფუკობის დასასრულზე.

ვისაც სურს დაეხმაროს დაიფრეულ მოღვაწე-მსახიობს, მიმართოს: ცხინვალი, ს. თამარაშენი. ზაალ მარაბელს.

ვთხოვთ სხვა ეურნალ-ვაზეთებს ვადაბეჭდონ ეს მამაპო.
მეზობელი

ფრინავ რაშაგით

(ძღვ. იასამანს)

ვედარ შეჰყარათბის მოხეჩქების მკრათაა ლხინდები, ჩემს ვაჟდ ტოლჯან გველთა სისინა ვერ ჩაუკრებს... მტარვლათა გროვას შურის გებით მოველხანდები, მფერინავ რაშებით ჩამოვივდი ქალაქის ქუჩებსა...

ნაივის ფრთებზე ჭიმის დაუკრავ წითელ დაღამით, მსოფლიოს ვაგნთა გამარჯვების ტკბად საკალოქელს... და განახლებას დაად წითეზე მშური საღამით შე ვალვაგინა ტრავვის შველებს ცრემლ-მკუშრობაჯი...

პ. ოლიშელი

კუზოსტან...

უქუნეოსათვის ჩამოვიხვია შვი, როგორც გლოვის ხარი, მანდილი და შენი ზანანებასათვის სასურველი და ბანგისათვის დამათრობელი გიჟი ტანი შეგიხვევია უღამაზოდ...

მწუხარების სიღამაზე შევიკვარებია უნებლიედ და მისი მართოლვით სუნთქვა ჩაჰკონებია შენ სახის სიამაყეს... შეი თმა ნაქაღულად ჩამოვარგული ათლივ კისრზე და ვით შევიკვარებო ვადახლართულან ბრალი თითები... ასეთი მგლოვიარე სდგებარს საფლავის კართან, სადაც დროის კირისუღლებს მიუჯნაით ცის-უფიო კუბო დამჰქნარ იაკინთებით შექმულ...

შეგ ასვენია შენი ახალგაზრდობა, შენი სიღამაზე... შენ მის უნუგეზოდ დასცქერი გაშტერებულ თავლებით და ვერ ციკენია სასიამიღის... უნდობლად სიკვდილს გამოუტრანია ხელიდან შენი ერთად ერთი ნუგეზო, ერთად ერთი სიამაყე და... გადუცვია მარადისობისათვის... ეხლა შენ იგლი ქვეყნად როგორც უფროთო ფრინველი, როგორც განდენილი, როგორც სიკვდილის აზრდილი, რადგან შენში აღარ არის სული, შენში აღარ არის შენგან ტკილი სიზმარივით გაპარული ახალგაზრდობა...

აჩილ მაკავარიანი

შენხვედრა

ბოლომწვეიკებისაგან ბაქის დაკავება და საერთო მდგომარეობის აშმაგი რომ გავიგე, ერთობ ვარც გუნებაზე აღვედგი.

ლილენ—ლილენით გამოვედი ჩემის ოთახიდან და ოლლას ქუჩას დავადექი. გაზაში ნაცნობი ნუფლანჩიკ—სპეკულიანტი შემომხვალა.

- გამარჯვებდა შენი კაცო!
- გავიგარჯოს.
- საით მიდიხარ?
- ავერ ცოტა კომბინაცია მაქვს, თუ გამიმართლდა, სეროიხული კილოთ ვუთხარი.
- შენც დაიწყე?
- დიდი ხანია.
- ყოჩად, ეს კარგი ამბავი უთხარი. მე არ მეგონა, თუ შენ კომბინატორი იყავი. მითხრა კაცო, კომბინაციაზე ვაპასუხებ.—დაიწყო ჩემმა ნაცნობმა: დიდი უკეთონი კაცია ის ჩვენი ნოე ყორდანი. ამას წინათ ერთ—ერთ თავის მოხსენებაში, სხვათა შორის, სთქვა: პოლიტიკაში ორი კომბინაცია გვექონდა და ორივე გავვიმართლდაო.

ეხლა მე ვიფიქრე: კაცო, ამ კაცს თუ, ორ კომბინაციაში ორივე გავიმართლდა, მე რაღა დემეთი დამიწყურა, სამოცდაათი კომბინაცია მქონდა, შენ წარმოიდგინე, ერთი უკერ გამიმართლდა. სიამართლედ უნდა ვიფიქრო: ყორდანი რომ სპეკულიანტი იყოს, დღეს ის შილიარდელი იქნება. მერა ჩემმა ლმობმა.

—მართლს ამბობ!—დავეთანხმე: ყორდანი რომ სპეკულიანტი ყოფილიყო და შენ მის ადგილას, მეტრ არა-

ფერი უნდოდა საქართველოს! ვაჭრობა-მრეწველობა ჩვენში ერთობ ჩვერა აყვავდებოდა.

—შენ სულ ხუმრობ, გამაწყვეტინა ჩემმა ნაცნობმა: შენში ხეირი არ არის. მშვიდობით, მშვიდობით; წამილობარაკა და გამაშორდა.

შალაღ.—შალაღი

„მოგზაური დღე“

ბევრია, ძლიერ ბევრი ისეთი საშუალება, რომელიც სხვაგან შეიძლება სასოველად და განათლების სასარდაც იყოს აღსაოებელი და აღიარებული, მაგრამ ჩვენში თუ ვაღმომვინებოთ, საივინ მენტ ვერას დავაყარის!. ამისთვის-კი თავისთავად ცხადია, თუ რაოდენი დაკვირება, აწონ-დაწონვაა საქიოთ, რომ სასიკეთის და სასარგებლოს მავერი უკუღმართს არ შეუწყვიტო ხელი...

თეატრზე მოგახსენებთ!... თუ ძველად საბერძნეთში მიდიდარს და რითიმე თვალსაჩინო პიროვნებას ხალხის პატივიქმის და სიყაყრულის დამსახურება სურდა მოეპოებია, უთუოდ თეატრისათვის უნდა ემსახურათ!...

ესე გვიამბობს საბერძნეთის ისტორია!... ჩვენშიც საბერძნეთით დღეს მრავლად მოიპოებიან თეატრის გარშემო მომუშავენი, მაგრამ ნამდვილ საქმის სიყაყრულო აღზნებულთ-კი ჩვენ ნაკლებად ვხედავთ!

ბევრია დღეს ჩვენში ისეთები, რომლებიც თეატრის გარშემო მუშაობენ მხოლოდ და მხოლოდ იმიტომ, რომ თავიანთი პირადი ცხოვრება გათუმჯობესონ!

ეს ითქმის მომეტებულად დღევანდელ ჩვენს „ანტრუპრენიორებზე“. ვინ ვინდათ დღეს ანტრუპრენიორობას არ ეპოტინებოდეს: მსახიობი, პოეტკ, მომღერალი, კომისარი, მეთორ, მექიანურე და მრავალი სხვ.

ვინ არ ვინდათ ადგენს დასს—და მიღის სამოგზაუროდ ამერ—იმერეთის და-ში წარმოდგენების გასამართად და აფხვი. შესაფერისად არის შედგენილი: „დამსახურებულ მსახიობთა მონაწილეობით“, „საუკეთესო ანსამბლი“, „საუკეთესო დეკორაციები“, „პარიკმახერი“ და სხ.

ამ ზახუცლს, ვინ იყოს, რამდენი დასი შესდგება? მოსალაგდენია სულ ცოტა ხუთი—ექვსი მიანცი. ამას ჩვენის აზრით დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს მსახიობთა კავშირის მხრით, რომელსაც საქმად აქვს მომარტებული ფეხი და გავლენა.

ყველა ვამჯავლ-გამოშლელს არ უნდა ჰქონდეს „დასის“ შედგენის—უფლება და პროვინციაში წარმოდგენების მართვის ნება, თორემ ეს მეთურეული—პროვინციალური მშვენიერ დღეს უხეირო წარმოდგენების მიზნით ზურგს აქვეს თეატრს, შეიძლებს და მერე მწელი იქნება მისი მომარტება და რწყუნება!...

ამის დასამტკიცებლად საქმიანობა მოვიგონოთ ის მოვლენა, რომ ამ 5-10-ოდელ წლის წინად თვევნი იშვიითად ნახავდით პროვინციაში ისეთ ქალაქს თუ დაბას, სადაც სათეატრო დარბაზი ყოფილიყო და ხალხიც ბლომად დასარტეობდეს წარმოდგენებს, როგორც ეს დღეს ხდება. ამას კი დიდი გულსიფურით უნდა მოვეპყროთ ყველა ჩვენ და განსაკუთრებით მსახიობთა კავშირმა უნდა მიიღოს ზამეკა, რომ მისი კანტროლის ქვეშ იყოს მოგზაური დასის შედგენა.

მან უნდა იცოდეს, თუ ვისი მეთაურობით დღემა დასი, ვინ არიან დასში, როგორია რეპერტუარი და სხვ. ამთ პროვინციის მოქალაქეთ მიეცემით საშუალება შესაუერი წარმოდგენები ნახონ და უკრო შეიყვარონ სამშობლო ხელოვნება—ჩვენი თეატრი!..

ვ—ე

დარო რჩეულოვი

ვის არ გვიგონები ძველი მსახიობ-ქალი დარო რჩეულოვი?

ვის არ უნახავს დაროს „ლევის ქალი“, „ხანუმა“, „ფროზირი“, „კინტო“ და სხვ.

დარო რჩეულოვი 15 წელიწადი ემსახურა ქართულ თეატრს, ხილო

ოც წელიწადი სახალხო სცენას. მან წელიწადი ქართულ სცენაზე მუშაობა! ეს ხომ კატროლაზე უარესია.

მერე დაიფასა ქართველმა საზოგადოებამ დაროს შრომა? დღეს ის ქუჩა-ქუჩა დადის და ყველას შესტრის თავის გაიჭრებებს.

ნუ თუ მანამდე გვინდა ჩვენ ადამიანი, სანამ შრომა შეუღლია, გვემსახურება და შემდეგ, როცა მოხუცდება, ქუჩაში გადავადგათ?

სად არის მთავრობა, სად არის საზოგადოება, რომლის კომპეტენციაში შედის ასეთების პატრონობა? ნუ-თუ აქაც პროტექცია საჭირო!

კმაოა, ბატონებო, ბიძაშვილობა! ეს ნიკოლოზის დროის სენია, დროა მოვიშოროთ.

18 მაისს მუშათა ცენტრის კლავში ერთი ჯგუფი დაროს სასარგებლოდ მართავს წარმოდგენას. იმედია, ხალხი გაიმეზობურება ამ მოკლე წერილს და ვისიც ჯერ არს, გაიღებს წველით მის სასარგებლოდ.

დამფუძნებელ კრების ხელოვნების კომისია ვალდებულია დაუნიშნოს მას სიდიდენია. **შალვა გომარათელი**

სტუდენტთა სარგო თეატრზე.

მაისის, 11 ბრძოლის გეგმად ბარბაროს თათარ ტყვემ გუგუშის გული ჩვენს საუკრავდ ამხანაგს სერგო თვარაძეს. განსვენებულმა დასამარა თბილისის სასულიერო სემინარია, შემდეგ სწავლად სს. უნივერსიტეტში. ჯერ კიდევ მოწვევობას დროს, იმ შავსულ ნივალისხის დღეებში, სხვა მოწვევებთან ერთად დაურეკტავი ენერგიით ეწეოდა შრომას ამ საუკუნოობით ნახატრ თავისუფლებასათვის. დღეს დაგვარკვთ ეს ენერგიით სუსე ნი ზეერი ახალგაზრდა, მერე როგორ დაროს, როდესაც მტკარებდა და საფუძვლად ეკრება ჩვენს სასულეწივოს. როდესაც ერთი ასად გვეპყარება ასეთი ჩემი შეწყაი. მასსაყის ძამეოთ, როგორი გასკეგებუდი ენერგიით შრომობდა რეჟისორების ზარეულ ხანაში, როგორი სისწორით უმრტავად მუშა ხალხს სამშობლდს თავისუფლებას!

ბას მნიშვნელობას, შენმა შრომამ ნაყოფი გამოიღო. მოესწარი იმ დროს, როდესაც შენი საუკრავდი სამშობლდს შეადგინა თავისუფლებით იტყვიან სამშობლდს და შენს სახელად სახელად არა ჰქონდა. ამ უკანსწინდის დროს როდესაც ჩვენს ქვეყანას მარბარსება ჰქონია, შენ ზარეულმა აიღე თიფი ხელში და გვიჩვენე, თუ გოგონად სამშობლდსა და თავისუფლებას დღეა, მერამ ამ შორეუ გამარეგებებს ვერ მოესწარი. კულტურის შემადგენელებდის თითონს ტრეკიმ გავმარა შენი სპეტაკი ტეული და სამარდაის: დ მოატევა საუკრავდ მშობლდს და შეგამარეს. მიდახარ ძამეოთ. შენ ადარ დობრუხები, მიდახარ და თან მატევა წრეფელი ზრანჯანი თვის სამშობლდს შევლთ. უგებავა იქნება სახედა შენი დაუფუყვარა მკობარო. **დალო გავაშელი**

*) შემდეგ ნუმერში გამოვა ს. თვარაძის სურათი. რედაქცია.

ხვა ზვდილიდან სახალხო თეატრის ავ-პარგზე

სახალხო თეატრის გავრცელებას და მის საკულტურო მოვლენად გადაქცევის საქართველოში რომ ფირთვ ხასითია ექვს, ქუშმარტება. აქ თეატრის სიყვარულსა და მისი აღორძინების სურვილზე ლაპარაკი ზედმეტია; ერისა და იმადე დროს ჩვენი რესპუბლიკის თითქმის ყოველ კუთხეში, თითქმის შეთქმულებაში; ერთბაშით აღიძრა სურვილი და ღრმა სიყვარულ სათეატრო ხელოვნების გავრცელებას.

საერთოდ თეატრის ნიშნენლობაზე და მის ავ-კარგზე აქ არაფერს იტყვია, რადგანაც ეს ყველასთვის გასაგებია ჩამოხედილი უცხო ეურ. თეატრი და ცხოვრება. ს მე-15 №-ში მე-3 გვ. პატრიცულერი „ქიათურული მოქევის“ მიერ როგორც მე, ისე ჩემი თანამოაზრე ამხანაგები, დიდი აღფრთოვანებით შეხედით ამ ფრიალ ყურსატებ საქმისადმი მოწოდებას.

საერთოდ ჩვენი მხარე, ყოველგვარ კულტურულ ცენტრს ჩამოშორებულთ, ყოველმხრივ ჩამორჩენილი და, თითქმის, მზრუნველობასაც მოკლებულთ, ყოველ ღონეს ხმარობდა და ხმარობს კიდევ ცოტათი მიძინ გამოძინების დხას დაღვას. ამ კუთხეში მყოფი სცენის მოყვარენი დადი ენერგიით ეკიდებიან სათეატრო საქმეს, რადგანაც თეატრის საშუალებით შეიძლება კულტურის შემადგენლობა-გავრცელება. ჩვენი იმედი კულტურის შემადგენლობა-გავრცელებაში მხოლოდ და მხოლოდ სახალხო თეატრისა და მის საკეთილდღეობს მზრუნველ მუშაებზეა დამყარებული. ამ რწმენით აღჭურვილი ყოველდღე მოუძინერად ევლოვებოდით, თუ როდის იქნებოდა მოწინაე ამ ხანაგების გამოძახილი სახალხო თეატრის მზრუნველობაზე მისს სასურველ სიმაღლემდე ავიანახე. და ამა, მოგვესმე ეს სასურველი ხმა. მმა სახალხო თეატრის გარშემო შეჯგუფებისა და მისი მიმავალი ბედისათვის მზრუნველობისა. თეატრი და ხელოვნება, მისი სიყვარულ, მისი სასურველად აღზრდა-აყვავება. აი ჩვენი აზრი, ჩვენი ლოზუნგი და გამოძახილი. თუ სახალხო თეატრი თავის სიმაღლეზე დასდგა, თუ მის გარშემო მყოფი სათანადოთ გაფაქიზებული ერთგულად ემსახურება თეატრს, ჩვენი კუთხე-მდ-

მო სასწრაფოდ აყვავდება, კულტურის სხივები მოეფინება და ერი სულიერად ამბლდება.

თეატრი ტაძარია აწმინდისა, თეატრი—სიმბოლოა ჩვენი რწმენისა, ხელაწება კი მისი სიფაქიზე, მისი წვაობა და სილამაზე.

სცენის მოყვარე, ამ რწმენით აღჭურვილი, არის მისი მამლიურთეხელი ქურუმი, მადიდებელი რწმენისა და რიც ამ შეხედულებით მას არ ემსახურება, ის მტერია თეატრისა და კულტურის. ჩვენ, თუ დღემდე ვგრძელებთ თეატრისადმი შესაფერ კანსახურთ, ამას თავისი საპატიო მიზეზები ჰქონდა. დღეიდან კი შესაფერისი უნდა აღება უნდა მიექცეს, რადგანაც თეატრი თავისუფალია და არავითარ ჩვეულებრივ დაბრკოლებებს ამიერიდან ადგილი არ ექნება. დღემდე თუ ძველი მთავრობა მას სთავადა, სამაგიეროდ დღეიდან ახალი მთავრობა სათანადო დახმარებას გაუწევს და თუ ამასთან ჩვენი შთანხმებულ-შეხავებული შრომა-ენერჯია დაუხარჯეთ, სახალხო თეატრის აყვავება ახლია და მისი გემრიელ ნაყოფიც მალე ვიკვებებ. მაგრამ აშკარაა, მათრე ჩვენი სუსტი ენერჯია მისხსნებს ჩემ მივალწვეთ, თუ მას ხელმძღვანელი ორგანიზაცია არ ეყოლა. ორგანიზაციის შესაქმნელად კი საჭიროა ჩვენი შერითბა-შეთანხმება და ერთი ცენტრის გარშემო შეერთება.

როდესაც ცენტრს ვვლინისობით ჩვენ უნდა ვყოთ ერთსულოვანი, ერთი მიზნისკენ მიმავალი—ერთი მიმართულების, მოთაყვანე თეატრისა და ხელოვნების, აი რა შექნის მთლიან და უტყუარ ორგანიზაციას. ორგანიზაცია თუ მაგარი და შეიძლება, მისი აყვავება აღუკლებელია და სულ მალე მიიღვეს სასურველ მიზანს. საჭიროა დაუყოვნებლივ გამოხმარება ვყოველ კუთხიდან, მაგრამ სანამდე ეს მოლიანად მოხდებოდეს, დრო დიდი გავა და საქმის გაქეთება ცოტათი დაგვიანდება, ამიტომ საჭიროა პატივცემულმა „კეთილურთა მოკეთებ“ შერე, საკეთ დაუშვათ. მოიხმოს სათანადო კოდანი აღჭურვილი მოწინავე ამხანაგები ამ საქმის მოსაგარებლად, რომელთაც პროდუქციის სცენის მოყვარეთა ჯგუფებს მოუვლიდა უნდა დაუფხანონ, ყოველი სოფლის კუთხეში მყოფ სცენის მოყვარებს შეატყობინონ, რომ აღნიშნულ ქალაქში გავგაზონთ თავიანი წარმოამდგენენ. სკრებს ვადაღებ არ უნდა, დაჩაქრებას კი ინიციატორი საჭიროა, რომ გარკვეული ოქმის მასტრადი რამდენი წარმოამდგენელი იქნება საჭირო, როდის და როგორი მანდატით. შემდეგ ამის დაარსდება ერთი კავშირი: გომელთუ ხელმძღვანელობის გაუწევს სახალხო თეატრს: რანიხილეს და გაარკვევს სახალხო თეატრის სივარკეს, მის მომავალს; დაარსებს სათანადო კურსებს, რომ სასურველ დინიზე დააყენოს თეატრის სიფაქიზე და სხ.

აი ამ შეხედულობისა ვართ ჩვენ და ძლიერ გვეჩქარება ამ საქმის მოგვარება, რადგანაც ჩვენი კუთხე ყველაზე უფრო დაშორებულია კულტურულ ცენტრს და, როგორც კულტურის მოტრფეალეს, გვესმის მალე გაიდგის ფეკვი კერძოდ თეატრის და საზოგადოდ ხელოვნების აყვავების საქმე. ერთად ერთი ხსნა კულტურის შემოღობისა არის სახალხო თეატრი და მისი გაძლიერება. თეატრი თუ ძლიერია, მისი ნაყოფიც გემრიელი. თეატრის გაძლიერების საქმეში საჭიროა მთავრობამაც მიაქციოს ყურადღება და სათანადო ნივთიერი დახმარებაც გამოუჩინოს ამ დიად საჭირო საქმეს, რადგანაც

უკულტურია, გაუნათლებელი კეთილ მტერია თეატრის ხელოვნების და მთავრობისაკე კი, ვინაიდან ცხოვრების შეუფერებლობა ზგას უზუნეს მას.

საჭიროა ინიციატივა და საქმიანობისკენ მოწოდება, საჭიროა სოლიდარული მუშაობა, სახალხო თეატრის ცენტრის დაარსება და მის გაფორმე შეიძლება.

მამ გაუმარჯოს თეატრს და მის აყვავებას! გაუმარჯოს თეატრის და ხელოვნებისთვის თავადლებულ მუშაკებს! გაუმარჯოს თეატრის მოყვარულთა სოლიდარობას! გაუმარჯოთ თავისუფალ ხელოვნებს!

პარმანი

ჩვენი მოღვაწე-მწერლები

კრიტიკოსი ხომლელი—რომანოზ სპირიდ. ძე ფანცხავა (სურათი იხ 1 გვ.)

არც ერთი დარგი ჩვენი მწერლობისა ისე მტოგეული არ არის, როგორც კრიტიკისა; მასთან—არც ერთი დარგის მოღვაწე-მწერლი ისე არ არის მივწყებელი როგორც კრიტიკოსი, რომელიც მწერლობა-ხელოვნების ერთი ნათელი სხივი და ყოველი ხელოვან-მწერლის დასაყრდნობი ყვარაქენია. მწერლობა-ხელოვნებაში სწორი გზის მარეგნებელი—ეს კრიტიკოსია, ავისა და ქარგის ამწონადამწონი და გეგმის გამკვლევი.

აი, ერთი ასეთი დამსახურებული მოღვაწეთაგანია კრიტიკოსი ხომლელი, —რომანოზ სპირიდონის-ძე ფანცხავა. იგი ერთი იმ დროის მუშაკეთაგანია, როცა ჩვენი პოლიტიკური-საზოგადოებრივ ცხოვრებისა და იდეური-საზოგადოებრივ მიმდინარეობას ახალი (თანამედროვე) გზების ძიება დაიწყო. ამ მხრით დავაწო მისი დიაღი.

სამწერლობა ასამარტე გამოვიდა 1882 წ. ქუთათურ გაზ. „მრომა“-ში. დასტამა „ხმა თბილისიდან“ ამ დროის იგი თბ. სემინარიის III კლ. იყო, ჰქონდა პატარა წერე, კითხულობდენ ცნობილი სალიალისტების (ბებერის ფერ. ლასისი და სხ.) ნაწერებს, ამავე ხანში შმათობით დადიოდა იმ დროის ერთადერთ ჩითახოვის ჰებანაში და მუშებს ათვითცნობიერებდა. „სკორე ხნეიგულ მწერლობა ამ მუშაბა ცხოვრების შეგება, რაიც ვერ. უმწინფარიძის(ვოლსკის) ლექსთა მოყვანა-განმარტებით ახასიათებდა. იმავე გაზთურ დამბედა წერილი „სხვათა შორის“ კრუმორმწერების შესახებ. აგრადვე თანამწრომლობდა ივ. მანაბლის „დროება“-ში. 1885 წ. გაზ. „ივერია“-ში ქ. ადისიდან დაიწყო კორტეული წერილების წერა. მის შემდეგ კალამი ხელიდან არ გაუვლია. 1887 წ. ადისაში დიდი არეულობის გამო, უნივერსიტეტი დაკეტეს და ხომლელს მიუსაჯეს პოლიციის სიდიდულო ზვირის ქვეშე 15 წ. ყოფნა („პოდნეგლასნი ნაბლორომ“-), რაიც კატორგაზე ნაყლები არ იყო. 1889 წ. ფაქტიურად ჰოედაქტორობდა (იგივე იყო კორტეული) კვ. გაზ. „თეატრი“-ს. ამ დროს მისთან ერთად მუშობოდენ: აკაკი, ვანო ჯგაბაძარი (ნარეონი), გ. ზეანოვიჩი, ნ. ხიზანიშვილი—ურბნელი, ნ. მაირი, ნ. ხუდადოვი, იასონ ლორიჭედიანიძე, ვ. წერეთელი, პ. მირიანაშვილი და სხ. 1890 წ., „ქართ. წიგნების მშეკვლევი ამხანაგობის“ ერთი უმთავრესი დამაარსებელთაგანი იყო, 1898 წ. გ. წერეთელმა, აკაკიმ და ივ. მანაბელმა კვ. უფრ. „კავლი“ რომ დაარსეს, კრიტიკული ვანყოფილების ხელმძღვანელად მიიწვიეს, რასაც მთელი 6 წე-

კლავი დამფუძნებელ კრებაში

დახვეწილ ხაზში

ქართული
ხელოვნება

ლიზა იოსების ასული ნაკაშიძე.

სოც.დემოკრატი, გურიაში მომუშავე ძველი მუშაკი და სახალხო მოღვაწე. შიანწილუობდა გურიის მოძრაობაში 1905 წ. და რეპრესიის დროს ამ ქმედ საქართველოს დამფუძნებელ კრებას წევრია.

ლიწილი უძლევბოდა. 1808 წ. აკაკიმ მიწვიია „კრებულ-ში“ კრიტიკულ განუ. ხელმძღვანელად. შემდეგში თანამშრომლობდა სხედანსხვა ეტრნალ-გაზეთებში, 1914 წ. ქუთაისში დაიწყო ორკვირი. ეტრ. „ცხოვრება“ს გამოცემა, 1917 წ. „თავისუფლება“ს სახელით განაგრძო მისი გამოცემა, მაგრამ ტენიკური დაბრკოლების გამო შეაჩერა. კრიტიკულად განიხილა: „პირი მურადი, კ. მეტსის „რუსთველი“, „მეორედ გაუმწივლებია“, „კეპო“, „უიოელ აკოსტა“ და სხ. პიესები; „ივერიაში“—„სოციეტითი ფიქრია“, „კეალიში“—„ქართული ლიტერატურის მდგომარეობა“, კრიტიკული შეფასება სილოვანის ოსებ და ვითარების ლექსების; აქვეამოთავსებულნი მისი ვრცელი და მდიდარი კრიტიკული წერილები: „ქართული ვლების შვილი“ (აქ შეფასებულია, როგორც ბელეტრისტიკი ილია ქავჭავაძე, გ. წერეთელი, ნ. ლომოური, ს. შვალაბლიშვილი, ეკ. გაბაშვილისა, ალ. მონჩუბაიძე, მეტანიია, ეგ. ნინოშვილი, შ. არაგვისპირელი, დეტუ მერელი და სხ.); აკაკის კრებულში—„განდევილის ლექსები“, მონოგრაფია გოცოელ ლესინგი (რომლის მასალიც ნოე გორდანიამ გადასცა), დ. კლდიაშვილი და სხ., „კომპოზიში“; ბეს. ბელისხია; მასე ეკუთვნის განხილვანი: ივ. ელიაშვილი, გ. ბარნოვი, ცახელი ია ეკალაძე, ივ. ზურაბიშვილი, გ. წერეთელი და სხ. „ცხოვრება“ში; ილ. ქავჭავაძე, როგორც პოეტული-ლირიკოსი, აკაკი, ვეაფ-შვეელი, არ. ჯორჯაძე, ი. გრიშაშვილი, კ. შვეაშვილი. ობოლი მუშა, დახასიათება ნ. ნიკოლაძისა და სხე. მისი ნაწერების გამოცემა ითავა ქ. შ. წ. ქ. ს. გამოვიდა „ნიკოლოზ ბარათაშვილი და მისი დრო“.

თი ასეთის შრომით ხომლედი 37 წ. ემსახურა და აწეუ ემსახურება საყვარელ მშობლიურ ლიტერატურას. იმედია, მაღლირი ერი მის ღვაწლ დადაფსებს. მით უმეტეს, რომ იგი მოხუცებაშია და ხელის გამართვის სა-ქიოებზე.

ი—ელი

(ბროლიტი)

დასწედილი დამე. სეირნობენ ღანდებია. სე განში ნინარობს შხას ასული მშეგნება. მამქრად ტახსნ გეწვევი სადმუწლი სთიკით. დასწედილი დამეა. სეირნობენ ღანდებია.

ღურუ კიანთა მორეკეა. ეილენ დაბღანდებია. ნ. მათიფა ჩემს ველში—ტაქრ მისა სხეგნება. დასწედილი დამეა. სეირნობენ ღანდებია. სეიფანში ნარარეის შხას ასული მშეგნება.

შალვა შეფანდურე

რკინის გზელთა ცენტრალურ გამგეობის სარედაქციო კოლეგია

(შარშანდელი შემაღვენლობა)

I რუსულ, რკინისგზელის რედაქტორი ბ. ი. კოლნევი, II კოლეგისი და კულტ. განმ. კომისიას თავმჯდომარე ვ. მ. ბოკერია; III ქართულ „რკინისგზელის“ რედაქტორი ი. გ. რუხაძე.

სახელოვან უვილეზს

(ძველ საქართველოს მხედრობას)

თქვენი ჭირიმე ბიჭებო, ღირსეულ ერის შვილებო, სამშობლოს მყერდზე ამასად ვადივით გადაშლილებო... მუდამ ერთგულნი დარაჯნო ქიტკირნი ჩვენი ერისა... მთავრის კეთილად მიმებნო რისხვის დამეკნო მტერისა... ყიენით მიხვალთ ბრძოლაში, ხალისით გიბრწყინთ თვალეი. თა კარგი რამ ხართ; რა კარგი, თქვენ სიყრებს ვენაცვალემა... იყურობოს თქვენი მარჯვენა გეფოლად-გაქავებულნი, რომ მტერთან ყოველ ბრძოლაში გვენახით გამარჯვებულნი...

დ. კანკათელი

საკ. რკ. გზების მუშა-მოსამსახურეთა პროფ. კავშირის ძველი გამგეობა. რომლის თაოსნობითაც აშენდა კლუბი—თეატრი. 1—ე. შავგულიძე, 2—მ. გემელია, 3—ი. ლალიძე, 4—მ. ძამანაშვილი, 5—ე. დიდიძე, 6—ი. მეგრელიაშვილი, 7—ლ. კუპრაშვილი, 8—გ. ბოკერია, 9—პ. ველძიძე, 10—გ. კვარცხელია, 11—ბ. ნასიძე და 12—ბ. ბერიკიანი.

ელეონორა

დრამა 3 მოქმედებად.

ა. კაზბეგის მოთხ. გადმოკ. კ. გვრგვინელის მიერ

მ ო მ ქ მ ე ნ ი :

1. ვახტანგ ზელთუხუბნელი
2. ელეონორა, ამისი ქალიშვილი
3. ლევან კრეჭიაშვილი ახალური
4. ასლან გირიე, ლეი
5. ისმაილ, ასლანის მეგობარი
6. ზურაბ, მთიელი

მოქმედება პირველი

(ვახტანგის ოჯახის ერთი ოთახი. მკვლ ფერდალურ გემოზე მოწყობილი. სამი კარი. მარჯვნივ ელეონორას ოთახი, მარცხნივ ვახტანგის. ფარდის ახლისს მოისმ-ს ელეონორას სიცილ-კისკისი. თაფის ოთახიდან გამოდის. ვახტანგ ფანჯარაში იქიბებო. ცოტა ხნის შემდეგ, ცქრილით შემოირბენს ელეონორა)

ვახ. ალბათ კიდევ ნახე სასაიკლო რამ... მასხარად აივღებდი ვისმეს.

ელეონ. (სიკვადს-ფერ-ოჯახზე) არა, მამა, უტხო არაფერია, ჩვენი კრეჭიაშვილი იყო. ბალის ქვემოდ ფერ-დობზე ვიჯექი. ის მოსულიყო, როგორც სალოცავად გამ-ხადებული ბერი, თავს დამდგომოდა და, თითქოს ხატი ეყოფილაყვე, ისე მლოცულობდა.

ვახ. მერე რა არის აქ სასაიკლო!

ელეონ. შევაცქერლა, მასაც თვალები გაუშტერდა. მერე თვალს ცრეწლები მოაღდა, მე სიცილი ვერ შევიკა-ვე; დღუვირე: -წადი კრეჭიაშვილო კაკალი დამიკუხე მე-თქი*. ჩემი ძმანება ბედნიერებად მიიწია, გაიტყა, მერე... (უღუნის)

ვახ. მერე რა მოხდა?

ელ. ალბათ მეტრის-მეტი აღტაცებისგან გონება ა-ბნა, ხის ვადანაპერს ფეხი წამოკრა და დაღმართზე თავ-ქვე დაეშო. (ოჯახს)

ვახ. კაცი დამიტყრა და შენ კი იცინი, შვილო!

ელ. იცი, მამა, როცა წამოღდა, სასაცილო შესახე-დავი იყო: გაბანჯგლული წვერ უღვაში, დღე-ოაგი, ელამი თვალგემოთ გამოხედდა... ნამდვილი სასაცილო სე-რათი იყო... კაკალი-კი მიინც მომიტანა.

ვახ. ნუ დასკინებ, შვილო. ლევან კრეჭიაშვილი—ჩე-ვი ოჯახის დიდი ერთგულია. სხვებიც გეყოფა დასაკინად.

ელ. მამა ჩემო, ხელ აუცილებლოვ დიდი ლხინი უნდა გავმართოთ. ჩემი სიღამაზის ყველა თავჯანისმცემე-ლი დაგვატიკოთ. მე მინდა ეიმზიარულო. როცა ისინი ერთმანეთს ეცილებიან ეკვაში, სიმღერაში, რომ მიზანს მიაღწიონ და ჩემი გული მოვიგონ, ამ დროს სიმზიარულით ცას ვუწვიო.

ვახ. აბა, როდემდის უნდა ატარო ასე დრო. ერთ-ხელც იქნება ყველას გული გაუტყდებო შენზე და, ვინ იცის, იქნება კარგი ბედც დაკარგო.

ელ. როგორ მამავეა?! გაიხზოვეა? არა, ეს არმიოთხრა. ვახ მამა რას ფიქრობ, შვილო? ყველაფერს საზღ-ვარი აქვს.

ელ. არა, მამა, მე ჯერ ვიშლები. ჩემი ყმაწვილუ-რი სიცილქე, ციკვალბო, განაბუბლი სიმშენიერე—და სიკაკლული ყმაწვილი კაცებისთვის ჯერ კიდევ დიდხანს საოცნებო და მიუწლოზილო საგანი უნდა იყოს. ყველას, ვი-საც სახელი, გვარი და შეძლება ხელს უწყობს, ენატრე-ბა ჩემი შეუღლება. მაგრამ ჩემი გული შემოზღულდულია ცინულით, რომელიც არც ერთი კაცის-მხურვალე სურ-თქვას არ ვახლავებია. მე მიხარია, როცა წარმოვიდგენ, რომ ბევრი სახლავაზა; ჩემზე ოცნებით გაბრუებულო,

ძილს ვერ მისცემია; როცა ვისმენ მაის თებრას, უცქერი მაის ადგნებულ თვალს. — ვიცოცხლობ. ზოგჯერ თვალწინ ასეთი სურათი გადავმულებ: თითქმის ჩემ თვალში ხავერდით გრეწენიათ, ხმა კი მუსიკის ნახ წყრილად და როს ვეფაციათ ამაყ სახე, განცდის ტალღებით მიმდინილი, მხანგრველ დამატებობელ ბაღში უხევე ჩემი სული კრითა და ციციემებს და გატაცებით უფრო და უფრო მსხვერპლი მოსყენრად თრთის და ცახცახებს. მე იმ დროს მის ტანჯვაში ვანულად ვერ სიამვს ვგრძობ.

ვახ. ეს ხომ ჯალათობაა, შვილო?

ელ. იმ წუთს მე თავს წარმოვიდგენ ძუ ვეფხად, რომელიც თავის ტოტებში დამორჩილებულ მსხვერპლს გრძნობს, და უღონო თრთოლვას აღტაცებაში მოვეყვარ. მე, მამაჩემო, თითქოს ვგრძობდ, ჩემს აოქებაში ძლიერი ბუნება ბუღობს და ასეთივე ძლიერმა უნდა დამიმორჩილოს.

ვახ. სიამაყე მუდამ საჭიროა, მხოლოდ უკიდურესობამდინ გატაცება ადამიანს ხასიათის სიმტკიცეს უკარგავს.

ელ. (მადის ფანჯარასთან, სიღრმეში იცქირება, სიჩუმეა)

ვახ. რას უცქერი, შვილო, ასე დაღვირბული!

ელ. ბუნების სიმშვენიერ მიტაცებს, მამა; ნამდვილი ედემია, და აჰსთან მიუღდომელი სიმბერეც... რა სილამაზეა, აი, იქ სახნავი ადგილები, სათიბები, გაშლილი ველი და თითქოს წარმატაცი სურათი უნდა შეიქმნესო, განგებ; ირგვლივ აკრავს სამზობრე წმინდა ანკარა წყალი. აი, ტყის იქით... მთა ისე მალდდება, ასე გგონია ერთი შვორებე იყოს აშენებული. მერე სხვადასხვა გვარო ჩამოქვიზროლი კლდეები, რომლებიც ვერცხლის გვირგვინათ დასდგომია მოებს.

ვახ. ის ადგილები, შვილო, ჩვენს სახურებში არ შედის.

ელ. ვიცი, მამა, იქ ბუღობს მთის არწივი ასლან გირე — იმის გაგონებაზე ყველა ძრწის...

ვახ. არა, შვილო, მარტო ჩვენი სოფელი ჩაღმეთი, კრიპაში უღდას. ჩვენი ვეფაცენი მის მრისხანებას არ უშინდებია.

ელ. მარტო ჩვენ... საერთოდ ასლან გირეი ძლიერია. სადე კი გაივლის — ანადგურებს, ქეას ქაზე არტროვებს, სისხლის ზოლებს ავლებს.

ვახ. მეტია... მისმა გულმა სიბრალოლი არ იცის. დიდსა და პატარას არ იხილბს; ვენახებს და ყანებს სიბრაზით სწავს, ანადგურებს.

ელ. მამა! მე მინდა ვიკოდე როგორი სახის არის ის მეცი.

ვახ. ასლან გირეი ყმაწვილია, თვალტანად წარმოსადგეი და შევარდენსავით მარდი. მისი ვეფაცობა ყველას სანაქებით აქვს გამზარი. სილამაზე და მოზღენილობა კი ქალების საიხვერლოად.

ელ. მერე ნუ თუ არ გამოჩნდა ვეფაცია, რო მისი საცხოვრებელი ბუდე აწიოკოს, როგორც თვითონ აწიოკებს მგებს ნეტყ ვეფაცო ვიყო, მივიდოდი, გამოვიწვედი ხნაღში და, შუამს, დავიმორჩილებდი. მერე ყველა უშიშრად იცხოვრებდა.

ვახ. ძნელია, შვილო: მოხერხებულ ადგონზე ცხოვრობს.

ელ. ზოგჯერ მინდა, ჩავიცვა კაცის ტანისამისი და ბრძოლად გამოვიწვიო ის.

ვახ. რამ დავიბადა, შვილო, ასეთი სურვილი? ^{გაჩვენებდა}
ელ. მე არ მინდა, მამა, ჩვენს გვერდით ვინმე ძლიერი იმოყვებოდეს.

ვახ. იქნებ გინდა ისიც ათამაშო.

ელ. მერე რა არის ისეთი? ნუ თუ ის ქართველები, რომლებიც ჩემთვის ვიედებინა, მასზე ნაკლებნი არიან?

ვახ. კარგი, შვილო, უსადუფულო სურვილებით ნუ აირვე გონებას (იცქირება გარედ) ლევანი აჩქარებით მოდის.

ელ. მამა, სიკილს ვერ შევიკავებ.

ვახ. კარგი, შვილო, ერთგულებას პატივს უნდა სცემდე.

ელ. (იხედება) მამა, აბა, გაიხედ... თითქოს ლევანი მჩვენებინა.

ვახ. სადა, შვილო? (იხედება)

ელ. აი, მივეჩინე.

ვახ. ლევანი გვეტყვის ყველაფერს. (შემოდის ლევანი)

ლევ. ბატონი შვილო ვახტანგ!

ვახ. რას მეტყვი, ლევან?

ლევ. არა-ჩვეულებრივს

ელ. რა არის?

ლევ. ასლან გირეისგან კაცები ვახლოვი.

ელ. ასლან გირეისგან?

ვახ. თითონაც გზის ვადილა დგას, იცის.

ელ. ისიც აქ არის?

ვახ. რა სურს?

ლევ. თქვენი ნახვა.

ვახ. სტუმრად მოდის?

ლევ. მგონია.

ვახ. (დაფიქრდება) მე არ ულაატებ მთის ჩვეულებას სტუმარი ლეთისაა, პატივის ცემით მივიღებ.

ელ. ლევან, მისი მოსვლის მიზეზი არ იცი?

ლევ. არა.

ვახ. ასლან გირეი განთქმული ვეფაცია, მის სტუმრობაზე უარი არ მეტქმის... მასთან არც ბრძოლის შემრცხება, არც მოპარტლობის. მამ შჩქარდი და სხოვე მოპარტანდეს. (ლევანი გასვლას აპირებს) მოიცა. სიფრთხილს თავი არ სტკევი. შეიძლება ასეთს სტუმრობაში რაიმე ბროტობა იმალება, ასლან გირეისთვის ჩხუბი შეგოსია. მეტი არ იქნება, ხალხი მოვაგზალოთ და, თუ ასლან გირეიმ სტუმრის წმინდა მოვალეობა დაარღვია, პურ-მარილს ულაატა, მაშინ ~~თავს~~ ლეკს შწარედ გადახობი.

ლევ. ყველას ვავაგებინებ და, თუ რაიმე განიზრახა, ჩვეულებრივ დამარცხებული პირწავად დამბრუნდება თავის სახლში.

ელ. ვეფაცო ამას არ იკადრებს. მამა, მოუთმენლად მოვიცი სახელგანთქმულ სტუმარს.

ვახ. წაი, ლევან. მთიელი წინასწარ შიშს არ იგრძნობს. (ლევანი გადის)

ელ. (სადუღობით იხედება ფანჯრიდან) აი, ცხენების ფეხის ხმა ისმის. გალავანის კარებს უყვე მოადგენ... შენ, მამა, მართალი მიზანია. ლმერთო! რა ახოვანია! ამაყი... თითქმის მთი მგზნებარე თვალბა აქაშდინ აღწევს, მაგრამ არა!.. ჩვენ ამაყ უნდა ვიყვიო. ის ჩვენი მტერია, ბევრი სისხლი მართებს ჩვენი. მზიარულად არ შევხედები, მაგრამ მასანძმის მოვალეობა...

ვახ. არა, შეილო, მტერს პურმარლის მიღების დროს საკუთარ ჭურჭელში მტრულად არასდროს არ უნდა დაუხედდ. სისხლის აღება სუფთას არ შეუწინა.

ელ. მართალია, წადი, მამა, მიეგებე მასპინძლობაში დავებრახავს. (ვახტანგი ვაღიშ; ელიზბერა-მოუსვენრობას განძანებს) მისი არწივი... რა ამ ეკი გამოხედვა ექვს, მერე რა სურს ამი! (შემოდის ასლან გირჩი და ვახტანგი; ასლანი მიესალმება ელიზბერას: ელიზბერა ამევი სახით მომლოცვით დადგება და ყოველივე მის მოქმედებას უჭრაღლებით ათავაღიერებს)

ასლ. მასპინძელი ბედნიერი ვარ, რომ შენს ჭურჭელში მელიხას ღამის გათავა.

ვახ. თქვენისთანა სტუმარი სახლსაც ახარებს და მასპინძელსაც. დაბრძანდით, ნახეთ გამხარჯულეული ბუხარი, რომელიც მასპინძლის გულსაც დაგანახებებს.

ელ. სასიამოვნოა, თქვენი მოსვლა.

ასლ. მნათობო!.. შენი ქება ცის კიდემდის გაგარდნილია, მართლაც ღირსი ყოფილხარ ამ ქებისა... ალალი იყოს შენზე ის ძუძუ, რომელსაც გაუღიძობა, ალალი იყოს ის თვალი, რომელსაც შენს აკანსე ძილი გაუტუტობა, გაუმარჯოს იმ მკლავს, რომელსაც შენი რუჟევა არ დახარე ბია! მითის ვარლ დიდხანს გიცოცხლია.

ელ. მე მიხარის როცა.. (ღღლაგს)

ვახ. (მიდის ელიზბერასთან) შეილო! რისთვის ღელავ, სტუმარი დავებრახავს. (ასლანს) გვლით ხარობს, რომ ჩემს სახლში სტუმარს ყველა გულით ეგებება.

ელ. მე მინდა, ასლან გირჩე, გავივო, ჩვენი შტრის მოსვლის მახეზა.

ასლ. მე მზათა ვარ თქვენი ცნობისმოყვარეობა დადავამოყილო. სანადიროთ ვიყავი, გხაზი დამიღამდა, მომავინდა ვახტანგის პურ-მარლი, და მისი ჭართველური სტუმართმოყვარეობა, რომელიც მტრობასაც კი ავიწყებს ადამიანს, და გადაწყვიტე ღამე თქვენს ჭურჭელში ვავითია.

ვახ. გარწმუნებთ, სტუმარს კეთილად მივიღებთ. დაფინახე კიდევ.

ელ. და მერე ვაგვაც სიბნელე ვაზინებთ?

ასლ. შურჩსებვიდა, თუ ასე იქნებოდა, მაგრამ ასლან გირჩი ბნელს არასდროს არ შეუშინდებინს. ამას მამა თქვენიც დაადსტურებებს, მაგრამ დალილოზამ გამამოცინა თქვენსვე შემოხვევა. (შემოდის ლევანი)

ლევ. თუ არ შეეცდი, სუფრა კაქოს ქვეშ გავშალე, ნათელი ღამეა, მგონი იქა სჯობს.

ვახტ. ბუნების შეილო, ბუნების კალაში უფრო მოვიღებნეთ.

ასლ. გმადლობთ უხვი მასპინძლობისათვის, პატარა ნაწილის მიღებაც არ ძალმიძს. ტყეში ნადირის ხორცს შევამეკით, ღვინოც დალაოეთ. ეხლა მხოლოდ მოსვენებასა გათხოეთ.

ვახტ. ჩემს ჭერიდან უპურმარლით არავინ წასულა, მაგიდას მაინც მოუსხდით. ღამე კიდია, მოსვენებასაც მოურჩებოთ. წავიდეთ. (გადაიან, ელიზბერას გაჩაღა).

ელ. მე არ წყავლ. (დამნვედით) ის ჩვენი მტერია... რა უკეთა, რომ ვაეკაცია და ღამაზი. ჩვენი შური გულში აქვს. (შემოდის ლევანი)

ლევ. შვენიერი, ელიზბერა ნამათქვენი გეძახით.

ელ. არ მსურს... წაღი!

ლევ. სტუმარი სხვა გვართ ვაიგებს (მიანგრადება გატაცებთ ელიზბერას)

ელ. როგორ გამტერებულ მიტყვარი?
ლევ. ამაში ბედნიერებას ვგრძნობ.

ელ. რა გინდა?

ლევ. (წყნარად და მოზრდილებით) არაფერი, ძვირფასო ელიზბერა. მიხარის, როცა გიტყვიო. გული მიტყავს, როცა თქვენს წინაშე ბევრი თავს იხიბს; თქვენც ამაყი ხართ, ელიზბერა. და იმსახურით ჩემი თავი. მინდა თქვენს მიზრძანით, და როცა ამ ბრძანებას ვასრულებ, მაშინ ბედნიერი ვარ. ბუჯუჯერ მასხარაოაც მუდკუბო, მამკიცრებთ, მაგრამ არაფერი არაა წყნის თქვენთან.

ელ. მერე რა იქნება, არ მო გუყვინვან?

ლევ. ელიზბერა, ვერ ამწვეთ რა ხდება თქვენს ირგვლეო. ცივი ხართ - ყინვა, და თქვენგან ბევრი გათო-შოლა და გაყინვა. ვინ იქის ღღესაც რამწვენი ლოკუ-ღამის თქვენ სახეზე, მხოლოდ ფარულად გულის სიღრმეში, დაშალული იხვითი ღღეებს იმწარებს. თქვენ-კი ვერ ამწვეთ ვერავის სვედას.

ელ. ყველაფერს გამწვევ, მაგრამ მე ასე მინდა. მხოლოდ შენი ღამაპირის კილა ვერ გამიგია. იქნებ შენც ერთი მრავალითავნი ხარ? **ხა-ხა-ხა-ხა.**

ლევ. სახიფათოა ელიზბერა, როცა ქალი სილაპაპით გაამყუდებს და აბევი დროს თავის თავს კერპით დაისახავს.
ელ. არ მესმის. შეწყვიტე ღამაპირი.

ლევ. ისედაც ცოტას ვღამაპირებ. წამოდიოთ, სუფრა თქვენით ვიხარებებს.

ელ. მერე ვის სურს ჩემი იქ ყოფნა?

ლევ. ყველას.

ელ. მე არ მსურს.

ლევ. ასლან გირჩე სტუმარია, მასპინძლობა უნდა აგრძობინოთ.

ელ. იქნებ არ უნდა მე დაინახოს?

ლევ. პირიქით, მოუთმენლად მიგეგოს.

ელ. არ მინდა. (თავის თითაში ფიქსი).

ლევ. (დაფიქრებული) რა ღამაში უფრო იყო როცა მან მიბრძანა კაკალი მომიტანეო, ყოველ კაკოს გულს საღერსო სატყეებს ჩაჭურჩულებდი, როდენაც მათ ელიზბერას ბაგეში შეეხებოდნენ, და ეს კი საკმარის იყო, რომ ჩემთვის კაკალი სიწმინდეთ გადაქცეულიყო... მის წინ ყველა თავს იხიბის... მე ვინ ვარ? მიუწმინდელიო. მაგრამ დე ჩემმა გულმა ატარის ეს სიწმინდე ნეტარი გრძობისა. თითქოს მწამს ასე გატაცებით ელიზბერას არავის შეიყვარებ... უბრალო სანატრი ვარ, ამასთან უღამაზი... რისთვის ჩამერჩებ გულში მტანჯველო გრძობავე. ნუ თუ ამით უნდა მოვიწყნალო, უტყვევით უნდა ვეყოფა მტარამ არ!... მე მწამს პირველი გრძობა სიყვარულისა, მის გულში ხატად ჩავისვენებ, და ვით შორეულ უღამაზო გარდაბვეწილი ბერი, ჩემთვის ელიო-ცებ და მერე ასე წმიდად უმწიკვლოდ ვისმეს შეუძლია ილიოცა? (შემოდანან ვახტანგი და ასლან გირჩე)

ვახტ. ლევან, რატო ელიზბერა არ გამოვიდა ჩვენიან?

ლევ. არ ისურვა... თავის თითაში ვაგიდა.
ვახტ. ასლან გირჩე, მოღაშს ვიხილ თქვენს წინაშე, აღბათ შეუძლიათ არის.

ასლ. არაფერი... მე მხოლოდ... მოსვენებას ვიჭარბებ.
ვახტ. აქ მოსვენებთ, ძილი ნებისა.

ასლ. გმადლობთ... ლევან, დამავლეთ და ისმადილ დამიხიბეთ (ვახტანგი და ლევანი გადიან. შემოდის ისმადილი)

ისმ. სევდა გემწენდა ასლანს.

ასლ. შენ ჩემი გულის მეგობარი ხარ. ისმაილ.

ასლან გირეი აღარ არის ის, რაც იყო.

ისმ. ნუ თუ ციხეს შესავალი ვერ უპოვე. დამშვიდდი.

დაჩქარებით არაფერი გაიკეთებულა.

ასლ. ჩემთან გამოსვლა არ ისურვა.

ისმ. ამაყია, მაგრამ ზოგჯერ მაგარ ფესვებთან მუხას ჰპირი ძირბანად მოთხობს.

ასლან-გირე. არა, ისმაილ. შენინდა მისი ამაყი სული დაევიწროილო, მინდა მან შემიყვაროს. **წერ კარვით** (იკრ. ლექსი **არც ერთი ქალი აქამდე ჰქმს** გულის ის ავირობდა. მე შეგონა ლამაზი ქალები ზეციდან მამაკაცების გვიღოთ ციო დანიშნული და ამ უქანასკნელს უფლება ეძლეოდა სტრეჯისსამურ ქების სათამაშოდ გაეხება. როცა ნახსწინილება თვალს მოჰქრამდი—მიუაღერებდო, მაგრამ ეს ალერსი იყო უმაღლესის, უმაღლესისადმი, რომელსაც სსტენდირად უნდა მივიღო, მაგრამ ელეონორას ნახვამ ერთბაშად დამიპოჩილა, თავი მომხატეინა და მინდა ღურების მშებნელი—მებატონე დაბორკილებულ მინდა გამადა.

ისმ მაშინვე, ასლან, ნუ თუ აეთიო სუსტი სახე მოწანამდედგებს უნდა დანახო, ჩვენ მზათა ვართ, თუ გაძალდა, და ვერ შეგივინო, ძალით გავიტაკოთ... მე მუშად ერთგულად მივსულე. მიუღეს სოფელს გავანად-ღურეთი და ელეონორას მოვკვირეთ.

ასლ. (აღტაცებული) ჩემო ისმაილ! მართალია ჩვენ ყველას დავიმორჩილებთ, ეხლა ჩემს არსებაში ურყევ ყელას ვგვრბობ, ყველაურეს შეგვარბობლები... (დადქარდება) მაგრამ არა... ისმაილ. უნდა შემიბნოს ელეონორამ, მინდა თანხმობით ვადევიციოთ ერთი მხარეს და, თუ შერევიანე წინ ვადამელობა, ყველას დადმევე.

ისმ ეგვიც ცალდე.

ასლ. ამაღამ უნდა ვენხო. იქ არის მისი ოთახი არა.

ისმ. მასთან ხომ ვერ შეხვალ, მიიღო ქალის სია-მევე ასეთს საქციელს არ მოვიწყონებს. შენდაში ყოველ-გვარი თანაგრძობა გაუტრება.

ასლ. მათათალია... იქ ვერ მივალ, ყველას სძინავს, არა?

ისმ. ვახტანგი დაწეა.

ასლ. ელეონორა ჯერ არ დაწევებოდა. გაიკე, რომ ასეთს შეპირიან ღამეში მან განმარტოებით იცის ყოფნა. იქნებ ეხლაც ზედმა გაიმდილოს და რომელიმე ხის ჩრდი ღლებს ეთამაშება მისი სახე.

ისმ. ენბოთ.

ასლ. შენ წადი, ისმაილ, ჩვენებთან, მიდი ვინ იცის, იქნებ საქმე ჩვენდა მოულოდნელად მოწყწის. თუ განიწნო მზათ იყავით.

ისმ. არ აჩქარდე ასლან, მოთმინებით მოიქეცე; პატარა მიხეზი საკმარისია, უბარაო მსმერტოვი ვახტ. (ფილონ, ცოტახანს შემდეგ შემოდის ელეონორა).

ელ. ნეტავი სად წყადინე, ყველაგან სისწყნარია. იქნებ ის წყავდა. (შემოდის ლევანი) აქ რა გინდა?

ლევ. არა მძინავს; ელეონორა.

ელ. რას უთვალთვალებ?

ლევ. ჩვენს ჰერ ჰემ მტრია; მე მინია არა გავნის რა.

ელ. ვინ მტერი?

ლევ. ასლან გირეი.

ელ. არა, ის მტერი არ არის. ასლანის სიტყვები ისე ტკბილი და ნაზია, რომ ის ბოროტი არ იქნება. მისი

თხელ ტუჩები, მგზნებარე თვალები და მძიმად სახე ისე მიამბედვლიდა, რომ ცუდს არაფერს ჩიადნს.

ლევ. მშენიერო ელეონორა, გული სწყებს, როცა თქვენი ენა მტრის ამკობს.

ელ. მტრობა მის სიმშენიერეს ვერ უკარგავს. ის მომწონს როგორც ახოვანი ვეჯაკი და ლამაზი, მაგრამ როგორც მტრის—ახლის არ მივიყარებ. შენკი წადი, ნუ მდარაჯობ: ელეონორას არ ეტირვება ფარი, თვით საე-მოდ ძლიერი ვარ.

ლევ. ასლანი, აი იქ ხის ძირში ზის. მის გამოხე-ღვაში რალაც ცუდ ძრახვანი იმალება, მამა თქვენს სძინავს, ასლანი აქ მოვა და დაწვევა. თქვენ დაწვეით, ოთახის კარები უნაკეტეთ.

ელ. აქ უნდა დაწვეს?

ლევ. დიალ.

ელ. კარგი, წადი. მე გავალ აქედან. შენ არ გაბეღო ჩემი თვალთვლის დევნა... დაიძინე.

ლევ. თქვენს ბრძანებას მუდამ ვასრულებდი.

ელ. ეხლაც გებრძანებ! (ლევანი გადის. ელეონორა იხედება სარკეძღში) მის სახეს შოვარის შუქი აფერადებს, ვარსკვლავის ციმციმით ისრებს ესერვან მგზნებარე თვალებს... რა კარგი ხასის... ოცნებავია! როგორ, ელეონორა აქ... მას შეეცქერი... დაუჯერებელია... მერე მან რომ იამაისი! ჩემს წინაშე ისეთი ვეჯაკინ თავს იბრინა... და მტრება უნდა დამიმორჩილოს... არა! წადი, დაიძინებ. (წისფლას აპირებს) ის ადვა აქეთ მოდის... ჩნდება... ნეტავ რას ვეიკროს... უნდა წავიდე, ოთახის კარებს ჩავიკეტავ. (წილის, ვალეებს თავის ოთახის კარებს უნებუნად ვაჩქარებ. შემოდის ასლანი, როცა დაინახავს ელეონორას, ერთი შეკრთება, ნაბიჯს წინ წარსდგამს და მზარდება).

ელ. (ანსტაქტურად) ასლან გირეი!..

ასლან: (დაბალი ხმით) მომიტრეუთ... მავატეუთ.

(დედას, მიიწევს ელეონორასაკენ).

ელ. (გამაგრკვევა. მოისხანედ) არ გაბეღო. უბედო-რო, ეფხი არ წამოღვა, ვინ მოვცა ეგ უფულება?!

ასლ. სიყვარულში.

ელ. წადი, ეს ვამბედაობაც საკმარისია. (ასლანი თითოს შესაბრალ სახეს მიიღებს) ვერ გაივინო?

(აქ ელეონორას ხმაში სიბრალეუი გამოხვტება. მისი კოლო რალც მორჩილობის ხმედ ვადაიქცევა, და მი-ღროს, როცა სიტყვებით წასვლას უბანებს, ნახსა და შორთოლვარე ხმაში სხვა წყადლი ისინი).

ასლ. (მოწყურტლია გაქანება ელეონორასკენ და ვაშმაგებით დაეწევა ელეონორას ტუჩებს. ქალი ერთ-ბაშათ შეკრთება: გონება დაბნეული ოთახს მიამოტრებს ასლანი არეული თან შეხვევება, პაუზის შემდეგ ოთახი-დან გამოდის ასლან, სახე აღწეული აქვს. ტორტმა წამბს ელეონორა ვამოდის, სახე ვაფთოებისგან აე-ნებეული აქვს. წყნარის შესაბრალის ხმით დაინახა მი-მართავს ელეონორას) შემიბრალე!..

ელ. (მოულოდნელად—სიბრბოთი) აჰ! ვასწი თავხე-დო, აი კარები!

ასლ. ელეონორა!..

ელ. ემარა! ვალი აქედან! (სირუმეა, ასლანი შეკრთე-ვა, უნებუნად გრძნობთ ბრძანებას დაემორჩილება, რა-დენიმე ნაბიჯს უყან ვადალავს. ცალს მუხლს მიოდირეს და ბელებს გაიშვრის ელეონორასკენ).

ახლ. ელენოზრა! ნუ იქნები უწყალო, რა დავიწავე?
 ელ. შეურაცხვე უმანო ქალის სახელი.
 ახლ. შენი სიყვარულით!
 ელ. ისარგებლე ქალის სისუსტით.
 ახ. ელენოზრა მიყვარხარ.
 ელ. მით უარესი შენთვის. (ელენოზრას სიტყვებში
 ცივი და შეურაცხველი ექოლანსის) მე კი თავის დღე-
 ში არ მიყვარებით. (ასლანი (ახტახებს)
 ახლ. (ადგება) მაშ ვინ გუყვარება?
 ელ. ვინც პირველი შეხვდება, მხოლოდ შენ-კი არა
 ახლ. მოკლავ, დაახჩობ ისს.
 ელ. (ამყავს ლიმილით) მაგასაც ენახათ. ეპარა! ზომ-
 შორილ.

ახლ. კარგი, ელენოზრა, კარგი!.. ვინდა ჩემი ტან-
 ჯვა და ვასრულებ შენს ბრძანებას. მაგრამ იცოდ— ისე
 მიყვარხარ, ისე, რომ სხვას ეს სიყვარული არ შეუძლიან.
 ელ. (გულთანდასაკლიათ) არც ესაქვირებ... სამა-
 გიროდ მე მიყვარება, დავატებობ და სამომავლო ნეტარე-
 ბას მივცემ

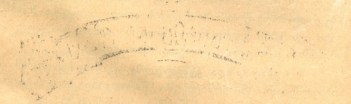
ახლ. და მე?
 ელ. შენ? შენ ჯოჯოხეთს, გესმის? ჯოჯოხეთს ვაგ-
 რანბინებ და დეტანჯავ და შენი მდგომარეობა მხოლოდ
 სიცილს მომგვრის.

ახლ. (მტკიცეთ) ეპარა, გეყოფას... მედივარ, მაგ-
 რამ მაინც ჩემი იქნები... პირველს, რომელსაც შენი ლი-
 მილის სიტკბოება გაუღვდის გულში, მასთან ერთადღე ჩე-
 მი ზანჯავსაც გულში დაუტრიალდება... ვისაც შენი თვა-
 ლები გალიძებას, გაუღვდის დაუპირებს, იმაზე ძვეყნას
 ავიტრიბებ; ვისაც ჩახვევს დაჰპირდები, მას ცივი სამარე
 ჩახვევს. ვახსოვდეს ელენოზრა!... ამას გულებნდა ასლან-
 ვირგი და იტდე ალსარულებს!... მშვიდობით. (სიხურაფით
 ვაღას. ქალი რამდენიმე ხანს გარინდებული დგას ერთ
 ალაგას. ბოლოს ამოისუნთქავს. წყნარად ვადაიხვამს შუბ-
 ლზე ხელს და მიაქეკრდება იმ მხარეს საითეხნაც ასლანი
 წვიდავ)

ელ. (მაშ მიმუქრები!... მაშინებ? ენახოთ ვინ ვაიმი-
 რჯვებს!... (პრისანდა გამოიქვლებას. მიიღებს)

ფარდა.

(გავრძელება იქნება შემდეგ ნომერში)
 კა გერგუსელი.

ავქალის აუდიტორიაში აპრ 18 დ. ჩარკვიანი
 რეისორობით წარმოდგენილ იქნა ცხოვრების ვიზირი
 კორკევისა. პეტრეს როლს ასრულებდა თვით ჩარკვიანი.
 მიზარაზობებით და გამოთქმით საუცხოოდ დახასიათა.
 უკანასკნელ მოქმედებაში საუცხოოდ დავიხარა სკე-
 ჯდლის ვამი, რითაც დასწრენი აღტაცებაში მოიყვანა.
 სიკვილის წინა წუთებში ის განიცდის მუშარბებსა
 რომილიც სუსტად ემჩნევა ავადმყოფს და რასაც მთელ-

ღონის მოკრების შემდეგ სიკვილი მოსდგეს. კვდება და
 თვლი სველი სავსე რჩება. აღსანიშნავია აგრეთვე უ.
 ჩხიძე, რომელმაც აგრეთვე ჩინებულად შესარულა. მე-
 ტადრე მესამე მოქმედებაში საუცხოოდ ვიჩვენა გაუბე-
 დურებული მამა მუშარბის ქაშს, ორღესაც ის თავის
 დანაშაულობას სჩივის და თავის ზედ დატარის. ამა-
 ტრავი შესარულა და ჩხიძემ. ეტყობა ახალგაზდა სკენის
 მოყვარე აქვს უწარი ზელოვნების ქარგში მოუშობისა.
 აგრეთვე ვიჩინა ახალ შესარულის ქ. კორკევისამ, კ. ვა-
 ხავემ, მ. გომელარმა და სხ.

ნიკოკია.

ღანჩხუთის თეატრის ამავე უნუგეშოა. მაშინ,
 როცა თეატრის რაობა ყოველგან პროგრესის გზას ადგია,
 აქ პირიქით. ვასული წლის ძველი გამგებობის დაწყებული
 შესანიშნავი საქმე ვარაიაცოვალა და ისტორიას ჩაბარდა.
 შარშან არსებობდა დრ. წრე-გამგებობა, მათ ჩინებულად
 შესქმნეს 3-4 მსახიობის მოწყვეა, სეზონის გათლება. მათ
 დაგვიმტკიცეს, რომ შესამლებელა ღანჩხუთში თეატრის
 არსებობა მუდმივი სეზონით, თუ ვიმეცადინებთ და მის
 მკლდნეს და ვულ-შემატკიჯარ პოის მიუყენო. მარტუველდ,
 არსებულმა გამგებობა კი მესაფლავებოა გაუწია ღან-
 ჩხუთის თეატრის: დღიდან მათი არჩევნას დაქვეტეს თეატრის
 კარები და შუგ არავის უშუგენენ, ეს იმ სახით, რომ თვით
 არავითარ მოშობას არ ეწყვიან წარმოდგენების მოწ-
 ყობის მხართ. ღანჩხუთში არიან თეატრის ძველის-ძველი
 დამამარსებლები (ვ. ასკურავა, ა. ჯაყელი, ვ. ებრალოძე)
 და ძლიერ საკვირველია მათი ასეთი სისუშე. დროა
 (დავიანებულყოფა), ადგილობრივმა ინტელიგენციამ,
 რომელსაც ესმის და სწამს ხელოვნების რაიმე, ამ ნაკლ
 ყურადღება მიაქციოს.

ხელოვანი

ქალ. ოზურგეთში აპრ. 27 ვაიბნა ჯ. კაკთა და
 გვარდიელთა უნივერსიტეტი. სახეიშო საღამოს დასაწორენ
 ყველა ადგ დაწყებულუბათა და კულტურ-განამანათლებელ
 სექციების წარმომადგენლები. ზეიმი ვახსნა ჯ. კაკთა და
 გვარდიელთა კულტურ-განამანათლებელი სექციის თავმჯდო-
 მარემ რ. ჩხიძემ. მან შინაარსიანი სიტყვით მიმართა და
 მოუწოდა ჯ. კაკთა და გვარდიელთ ენერგიულად მოე-
 კიდონ სწავლა-განათლების საქმეს, რაზედაც ჩვენის სახალ-
 ხო მთავრობა მილიონებს ჰხარჯავს და, რის მსაგავს
 მავალითი ვერ დედამიწის ზურგზე არც ერთს სახელ-
 მწიფოში არ აარსებობს. შემდეგ სიტყვები ეძლევა სხვა
 და სხვა დაწესებულუბათა წარმომადგენლებს, რომლებსაც
 მსმენელნი ტაშის ცემით აჯილდოებენ. თვითეული ორა-
 ტორის სიტყვის გათავებისას უტრავდა მუსიკა ადგ. ვეთა
 გიმნაზიისა. სიტყვებისა და მილოცვების შემდეგ სკენის
 მოყვარებმა წარმოდგინეს 4 მოქ. დრამა ბელიისა
 „უშუშევიანი“ წარმოდგენამ ვერ დასტოვა მაყურებე-
 ლებზე კარგი შთაბეჭდილება, რადან სკე. მოყვარებებს
 როლების მოუშუშებელობა ეტყობოდა. **ვაიკო ლ**

ქ. სამტრედიის მაცხოვარ II-ის უბანში ძველი რეტი-
 მის დროს ყოფილი დაბალი სასწავლებელი შოქდენში
 შეწორდა სხვა სასაფლებლებს. აქ დარჩა პატარა შენობა,
 სადაც იმართებოდა ს. ს. დ. მ. პ. ორგანიზაციის კრე-
 ბები და პასილითაი უფრინო-ვახუშტის, მაგრამ ვახუშტის
 შესანახავი ადგილი არ იყო: არც მკაფი, აოც მაკიდა,
 არც სკამი. კრებამ ამოირჩია კომისია, რომელმაც თავს

კრეკინი
გაგაშვილი

იღვამ პატარა შენობის სახალხო სახლად გადაქცევა. ამ მიზნით ვამართავ წარმოდგენა ქ. სამტრედიის სახალხო კლუბში, რამაც დატოვა თვალსაჩინო თანხა. ამ თანხით კომისია შეუდგა დასახლო მიზნის განხორციელებას: შეიძინა სკამები, მაგიდა, შუაფი (შემოსურთა აპოლიონ პავაგამი). დეკორაცია და ფარდა (შემოსურთა ი. თერგობლაძე). ამინარად მოეწყო პატარა სახალხო სახლი, სადაც შეიქმნა ვაიმართის ლექციები, ლიტერატურული საღამოები, დაიდგა პატარა პიესები და სხ. ეს სახალხო სახლი ვაიმართის აპ. 25 მიწვევული იყვნენ ქ. სამტრედიის სხვა და სხვა დაწესებულების წარმომადგენლები. საღამო დაიწყო ეროვნული ჰიმნით. სახალხო სახლის მნიშვნელობის შესახებ ილაპარაკეს ამა. რ. აბულაძემ და ს. მესხმა. დაიდგა „დექანში“, კომ. I მოქ. რე. გზის ს. მოწაფეებმა ვაიმართის სიმღერა—თამაში, რამაც ძლიერ ასიაშობა ხალხი. უკრავდა სიმბაძინა ორკესტრი.

შაბათს მაისის I ვაიმართის საღამო შემდეგი შინაარსით: I მოხსენება პირველ მაისის მნიშვნელობის შესახებ სტულ. ოუსტინო პავაგამ, რომელმაც მოკლეთ და გარკვევით გააცნო ხალხს ისტორია პირველი მაისის დღისასწავლის წარმოშობა-მნიშვნელობა. II წარმოდგენის I მოქ. კომ „ფარნაოზის მესამე კოლა“, ახალგაზრდა სცენის მოყვარეთა მონაწილეობით. პიესა უნაკლოდ შეასრულეს, დასასრულ—იმერული და გურული სცენები, რამაც დიდი სიცილი გამოიწვია ხალხში.

ყოველივე ამან ძლიერ კარგი შთაბეჭდილება დატოვა: ფასები სახალხო იყო 15-5 მანეთამდე.

ამინარად ამ პატარა თეატრის შეუდგენა მისცეს ხალხს სულიერი საზრდო. სასურველია ეს საზრდო არ მ-კალდებოდეს აქაურ მუშა-შრომელ ხალხს, რომელსაც საშუალება ექნება კერაში ერთხელ, როდესაც ისინები, მთელი კვირის განმავლობაში ნამუშევარი, წვიდები იქ და დასტრები ხელოვნების სხვა და სხვა დარგით. ეს პატარა სახალხო სახლი დიდი სარგებლობას მოუტანს აქაურ მშრომელ ხალხს ზეოზობრივ თვალსაჩინოთა: სულს გავეცილოშობილებს გრძობას განუვითარებს, ურთიერთ შორის ეთილ-განწყობილებას გაუღვიძებს. ამ სახლის ირველივე მოედარე საზოგადოებას, უსურვებ მათს ენერგიულ მუშაობას, რაც შეიძლება, მეტი ნაყოფი ვაითალოს და ეს პატარა სახალხო სახლი არ დარჩენილიყოს „პატარა“-დ.

მიზნუტებული ახალგაზრდა.

მუშათა ცენტრალურ კლუბში აპრილის 8 ვად-წყვეტილების თანხმად მაისის 8 ვაიმართა უფრ. „თეატრი და ცხოვრება“-ს საღამო, ლატარია—ალტრათი, მისი აზრებობის ათის წლის შესრულების სახსოვრად. ყველაზე საყურადღებო მის იყო, რომ ამ საღამოს ირველივე თვით მოყურებს თითქმის უთავრესად ძეგლმა მუშა-მწერლებმა და სცენის მოყვარებმა. თუქცა სადაცელი ამინდი იყო, წვიმინი, მაინც თეატრის დარბაზში ხალხით გაივსო. უკრავდა საზენადარი და მუსიკა. I განე. ისებ იმედა შევიდა წარმოსთქვა სიტყვა „ხელოვნება და მუშა ხალხი“, რასაც დამწერნი მხურვალე ტკითი უჭებდენ. II დაიდგა მისივე პიესა „ნამუთინი ხალხი“. პიესაში ზონაწე-ლოდენ შ. ვიამართელი, ა. გოგაშვილი, ი. რვეზიშვილი, რ. სალაყაია, გოგაშვილისა. III განე. საკუთარი სცენები და ლექსები წაითკებენ: ი. რვეზიშვილი (თეატრული), ი ვარსკვანიშვილი, ქ. მინდიაშვილი, შ. შინატეტელი, ს. ერთა-

წინდელია, შ. მეფანდურემ, მაყათარმა და სხ. ბოლნის-გაგაშვილი მართა ცეკვა—ცერკოპული და დეკლოზობრივი. ორმა ქალმა: მილია პიზიო, ზემოსნებულ პირთ ვარდა, საღამოს მიოწუზობაში მონაწილეობდენ ალ. გოჩიძეშვილი, ზეან ვოკრიძე, მარ. ბეძენიშვილი, ალ. მარქაროვი. ქ. ვარდის უბნელი, შენგელია და სხ. შემდეგ ვაიმართა ვახში, რამაც 4 სათამედ გასტანა. ნადიმო იყო გულწრფელია და ჩენი ახლო წარსულს(განსაკუთრებით იოსებ იმედაშვილის) ნამუშევარის დამახსიათებელი, და რედექციის უსურვებს ჩეულებრივის სიმხვეით მუშავობა.

—ს-ი

ფკრილი აზგები

*** **სცენის მოყვარეთა** პროფესიონალურ კავშირის დაარსება გადასწყვიტა ერთმა ჯგუფმა. მიზნის განსახორციელებლად სათანადო მუშაობა დაიწყო.

*** **შესდგა ანხ. „თეატრი“**. ამხანაგობის მიზანთა წარმოდგენების, კონცერტების, ლექციების და სხ. მართვა.

*** **ხელოვნების ხეყიის** პრეზიდიუმში აირჩიეს ივ. გომართელი—ოაგედ, 3. საყვარელიძე—მისი ამახანაგი, ლ. ნათაძე—მდივანი.

*** **ნოე ყოტდანიას** თხზულებათა I ტ. დღე-ღამ იბეჭდება, საუკეთესო ქალაღებუ, იკალიანურ ახალ ყაიდაზე. წიგნებში ჩაერთვის ავტორის ბოვარაუთა, სხვა დასხვა ხანის სურათები, ფაქტობილუ და სხ. I ტ. მისის გასტლს გამოვა. ხელის მოწვევის მიღება კვლავ გრძელდება ქართული ბეჭდვითი ამხანაგობის სტამბის კანტორაში (რუსთველის პრ. № 26)

*** **ალექსკმა შ. ბერიძემ** დასწრია ახალი გამოკვლევა ამგვარი (ივერტის) ენა—შესახლო და მასალები სცნკის მახრისა. . წ. I საულმწიფო უნივერსიტეტის გამოცემა. 700—800 გვ. ფ. 300 მან. გამოვა 2—3 თვეში. II წიგ. ზუგდიდის მახ. ეთნოგრაფია, III წიგ. ჯგაიის ტექსტები. სანურის გავლენის საკითხის გამოკვლევა. ამ წიგნის შედგენა დაავალა რუსეთის სამეკნიერო აქიდემიამა და საქართველოს უნივერსიტეტმა.

*** **ახალი გამოცემა** აიკვლიამეტე საუკუნის ქართული სიტყვა-კახმელი მწერლობის მიმოხილვა“ დასწერა გ. ი. ჯგაიანიშვილია. წიგნში ბვევის გამოქვეყნებული ტექსტთა მიყვანილ და ჩენს წარსულ საუკუნის მწერალ-მკვლავეთა აზრებების ახალ ნათელსა მქენს. შეიცავს 1500 გვერდამდის. წიგნის გამოცემის უფლება შეიძინა ქართული ბეჭდვითი ამხანაგობამ.

*** **ახალგაზდა სწავლეობა**. ა. შინიქმ. მაისის 9 სახელმწიფო უნივერსიტეტში წარადგინა დისერტაცია „პრეფიქტები ქართულ ხმანებში“. სიბრძნის მეტყველების ფაქტურებმა მინაჩი და დოკტორის ხარისხი. დაწვრილებით შემდეგ.

*** **ქართული ენის მკვლევართა კონგრესი** ორთოგრაფიის საკითხის გადასაწყვეტად, თბილისში შეიკრებება მაისის 24 „საქართველოს მწერალთა კავშირმა“ წარმომადგენლობა მინაღო ბ. ბ. შალვა ბერძენისა და ა. ახნაზაიოუს. ამივე კონგრესზე განათლების სამინისტროს მოწვევით მონაწილეობას მიიღებენ ავრეთე ბ. ბ.

3. მირიანაშვილი და ს. ხუნდაძე.—კრება ვაგრძელდება 5—6 დღეს.

«ახალი პიესები დაწერეს: 1) ს. ილორდემბერი, დრ. 4 მოქ. და ბ.) „ვაგნის ფორნტე“, დრ. 4 მოქ. ანოთეოზით. უკანასკნელი პიესა მოკლე ხანში სახალხო სახლს ვადადეგება. 2) ქ. რატიშვილი—„თეთრი სიმღერა“, დრ. 1 მოქ. 3) იოსებ იმედაშვილი—„ჩემი სჯული სიყვარულია“, დრ. 3 მოქ. მომკმენი პიესა: სიმბ-თათარ-ქართულენი და რუსია. ამ პიესის დაბეჭდვა ვანზარბულია სარეპერტუარო პიესათა კრებულ „ცხოვრების სარკე“-ში

«გამოვიდა და იყიდება შალვა გომართის „სამი პიესა“, ფასი 20 მან. გაურთა შეიძლება ავტორისკან თბილის, ჰანსსეიჩის № 12

«მუშათა ცენტ. კლუბში (პლენხანოს პრ. № 123) მისის 21 ხაშვის თეატრის ფონდის გასაძლიერებლად გაიმართება საღამო-წარმოდგენა 3 განე. 1) 2 მოქ. დრამა მ. დლიანი და მ. ქარელი, „საშინელი შერის ძიება ანუ შვილი თუ საყვარელი?“ 2) დივირტემენტი ცნობილი მოხეტიალე მუსიკოსი ი. ქობულდი დაუკრავს სკრიპკზე. 3. დღეაქ—დაუკრავს იარს. აზიური ცეკვა პრიზზე. ახალგაზრდა პოეტების გაპასუვა 3) ერთ მოქ კომედია „დატრიალდა ჯაჩა“. ბილეთები ამ თავითვ. იყიდება „თ. და ც.“ რედაქციაში მ. იმედაშვილთან დი ავრთვ კლუბის კასაში.

«მეექვსე რაიონის მუშათა კლუბში ანალგაზრ. და ირ. კანდლოაკის დანჯურა იმართება მაისის 18

«ურ. თეატრი და ცხოვრება“ს ანკუბაშის ათის წლის შესრულებას აღანიშნავად ერთ ჯგუფს განხორბავს თბილისისს ერთ განაპირა უბანში მოაწყოს სახალხო სახლი. ამ ხელს დაერქვევა „თეატრი და ცხოვრება“. საქმეს პათონობს ვანო გიგოშვილი. და ბესო მისურაძე კრება გაიმართება დღეს. თ. და ც. რედაქციაში 10 ს.

«აშუღ მაზირას 50 წ. მოღვაწეობის აღსანიშნავად მისის 25 მუშათა ცენტ. კლუბში იმართება საღამო, შემდეგის შინაარსით: 1, იოსებ იმედაშვილის სიტყვა-უდაბნოში მომღერალი—მაზირა და მისი მოღვაწეობა, 2, „რაც ვინახავს ვეღარ ნახავ“ 1 მოქ., 3, მომღერალშულთა: შეფარბება, 4, მილოცეკვა და ჰანგთა ბრძოლა მაზირას მონაწილეობით.

«დარო რჩეულოვის პატეცაქცემა (პლენხანოვის ცენტ. კლუბში მაისის 18 წარმოდგენილ იქნება „ორი ობოლი“. მონაწილეობენ სტენის მოყვარენი (მ. გომარაძე, შალაშვილი, ი. რევაზიშვილი, რ. სალაყაია, მ. შვილი და სხ.

«დახი „არამაზი“ ამზადებს ქ. გერგსელის დაუბეჭდვ 3 მოქ. დრამას: „პირველი გრძობა“. დადგმული იქნება მუსულმანთა კლუბში. დღეს ახვე კლუბში დაიდ. „და-მმა“ გუნდისა.

ქართულ კლუბში, კვირის, მაისის 16, დაიდგმის პირველად—ახალი პიესა ა. სანგულელისა, „ქალის ცხირება“. დრ. 4 მოქ. და 5 სურ. წარმოდგენაში მონაწილეობას მიიღებს ალ. მისურაძის მომღერალ ქალ ვათა გუნდი და აზიური ორკესტრი.

«ახალი წიგნები მივიღეთ: 1 „თამარ ციხერი“, ისტ. დრამ. პოემა აკაკისა, გამოცემა სათენ.-ისტ. სახ.-ისა, ფ. 20 მ. ჯ. „ჩენი მწერლობა“, შედ. ს. გორგაძის მიერ,

წ. 4-ე 334 გვ. გამოცემა თ. ამათვარაშვილის ანტ. 75 მან. ვ. შ. ბერიძის. Лемый Геній. Жизнь и поэтическая деятельность Акаки Церетели. 1840—1915—(Анализ автобиографического очерка и литературических созданий Грузинского писателя). გამოცემა გ. გ. ბერიძისა 49 გვ. ფასი 50 ა. 4, „საქართველოს ძველი ისტორია“, სისტემატურტურკოს საშუალო სკოლისათვის, გამოცემა გ. თ. შთავარაშვილი-152 გვ. ფორმატი, ძველი ქართული ფ. 60 მან.; 5, „სკრატები თხზულებისათვის“, ქართულ საყვარელი გამოცემა „სურათები-ზღაპრები“-სა. წიგნი რი (ი) ამბავისსურათებით: „მოსასხარეს“ და მანგლარბა (ზ) და მიმწენი, 7 სურათით ფ. 5 მ.

«მაინის 26 დღესასწაულისგამო ჩვენი ჟურნალის „თეატრი და ცხოვ.“ მორიგი (19) ხომეტი კვირის მაგიერ საქართველოს დამოუკიდებლობის ახსოვრად დღესასწაულის დღეს გამოვა.

«„კრონოსის სარკე“ № 3 გამოკლე ხანში გამოვა მონაწილეებ: პაოლო აფხილი, ტრიან ტაბიძე, როდ. გოგონია, ს. ერასწინდელი, ტურენტ გრანელი, კანნი სპერელი, გობრონ ამორა, ავ. ბერგშვილი.

«განახლებული სიცოცხლე“ს (რომანის) ბეჭდვა განახლება მომავალ ნომრიდან მ მამალაძის ნახატებით დასურათებული.

«ახალგაზრდა მგოსანმა კოკი გბრაღიძემ დასწერა ლეგენდარული პოემა „ტყის ქალ“. დაბეჭდება ჩვენს ჟურნალში.

«სალიტერატურო ჟურნალ „თეატრალის“ ვაგრძელდება № 2-3-4 „მარტი-აპრილი-მაისი“ გამოვიდა და იყიდება ფ. 20 მან.

«ჩისკა მსურ ჟურნალის გზავნა არ შეუტრდეს, დანაკლისი ფული გამოგზავნოს ან შემოიტანოს სტამბაში (რუსთაველის პრ. № 26.)

ქართველი ხარისხოვანი რესტორანი

ზავავანი!

ამხ—მა ძმთა ეგრესილიძების და ბაქარძეთა (რუსთაველის პრ. სახლი გორგულაშვილის № 16) ერთი საუეთეხო რესტორანთავანი დემოკრატიის სახატუმრად.

საუხემ და სადილი ქართლოური, იმერული, ევროპული, აზიური შხადდება საუკეთესო შხარეულის თედგომით, სასმელებით ყოველნაირი რესტორანში უკრავს სიმებიანი ორკესტრი.

(წლიური)

მონადეგა.

იშვიათი დღასწავლი

მ ა ზ ი რ ა

მსახიობ შაქო საფაროვს წლებულ შეტყუვლდა
მე წ. სცენაზე მიტყუვობისა.

ერთმა ჯგუფმ შაქო საფაროვის პატრვისმცემ-
ლებმა განიზრახეს ღნიშონ ეს დღე და გადასწყვიტეს
გაუმართონ სადღესწავლო წარმოდგენა ქართულ კლუბ-
ში. ეს დღე დანიშნულია კვირას, 23 მაისს. გაუწყებო-
რა ამას, გამვე კომისია გთხოვთ შეატყობინოთ მას რა
სახით ინებებთ შენაწილობის მიღებას. მომწყობი კო-
მისია გთხოვთ რე შეიძლება აღრე აცნობოთ შემდეგის
მისამართით: ქ. ბბილისი კირბინი შესახვევი № 7, ნ.
ნიკიტინს მომწყობი კომისიის თავმჯდომარე ქ. დიჭი-
ანი, წევრები: ნ. ჩიკიტინი მ. ლობენიძე, ს. წერეთელი,
ძალანდარაშვილი.

რადაკმიისგან

„თეატრი და ცხოვრება“ შემდეგი ნომერი გამოვა
მაისის 26 საქართველოს დამოუკიდებლობის ორი წლის
შესრულების სახსოვრად. ნომერი სავანგებოდი ქაზება შე-
დგენილია, ახალი ნახატებით, ცნობილ მწერალთა ნაწე-
რებით და კანით.

ყველა დარგის ხელოვანთა და ჩვენს თანამშრომე-
ლთა ვსთხოვთ ამ დღისთვის ემზადონ და რედაქციის
დროშის ირგვლივ შემოკარბენ.

ვინაიდან თურნალის ბეჭდვა და გზავნა ბევრ ხარ-
ჯება ვთხოვს, ხელის მომწერთა ვსთხოვთ დანაკლისი
ფულის გამოგზავნა დააქარონ, თუ სურთ მომავლი ნო-
მერიდან თურნალის გზავნა არ შეუწყდეთ.—ფული უნდა
წარმოადგინონ თბილისში, ოუსთველის პრ. № 26 ქარ-
ფული ბეჭდვით აშხანავაძის სტამბის კანტროლაში „თე-
ატრი და ცხოვრებისთვის“.—ფოსტოთ ამავე მისამართით
იხსებ იმედაშვილის სახელზე.

ორმოცდაათი (50) წელიწადია, რაც ეს მოხეტე-
რება საქართველოს მდიბიო ხალხის გამოფხი-
ლებასა და აღდგენას. პაზირას სიმღერები ვის არ გაუ-
გონია ქორწილ-ღბინებსა და ყვავანებში! მისი სიმღე-
რებია: „ხელი აიღე ჩვენგანა შეწყელო მარტის თვეო“,
„აღზდეგ თამარ-დელოფალო“, „საქართველოს შეილი-
ხარ, შეილო, იცან შენი ქვეყანა“, „მუშავ, მუშავ ნუ-
გძინავს“, „შავი ზღვის ნაპირას ჩვენი სახლები“ და სხ.
მაისის 24 მისი პატრისკემო საომაოა. იმედა სახოვა-
დღეა პატრისკემით მოვყვრება.

უცხო
სიტყვების ლექსიკონი

შედგენილი იოსებ იმედაშვილის მიერ; მეორე
შეცემბულ შესწორებული გამოცემა.

ფასი 150 მან.

გაწერება შეიძლება „თეატრი და ცხოვრებიდან“

10-24

რედაქტორი იოსებ იმედაშვილი

გამომცემელი ქართული ბეჭდვითი ამხანაგობა

სტამბა ქართული ბეჭდვითი ამხანაგობის, რუსთაველის პრ. № 26